

RÖTT

NUMMER 3/2016

*Karin Rågsjö
vill se en bättre
och mer jämlik
vård.*

**Möt Christer
Themptander
Vänsterkrysset
Vegetarisk kokbok
Togetherness
Bara RÖTT
Syster Koll**

Jonas Sjöstedt om partiet och framtiden:

Vi har en annan idé!

**Flor Huamantumba
jobbade heltid, ändå
räckte inte lönen**

**Gruppen satte
upp pjäs om
kapitalismen**

**Sjöfolket
avskaffade
skräckväldet**

**När stängs
gränserna för
skatteflyktingar?**

EN TIDNING FRÅN VÄNSTERPARTIET

Losita Garcia

18

De höll ihop

"Så länge vi är eniga kan de inte röra oss", så sa Jens Törnqvist för några år sedan under SEKO Sjöfolks strejk. Nu har de gjort det igen. Enighet tippade till slut ledningens skräckvålde.

Hasse Hedström

34

Kapitalismen får huvudrollen

Den feministiska teatergruppen "Gruppen" funderar över kapitalismens uttryck och hur den påverkar oss i sin nya pjäs; *Gruppen köper sig fri!*

Hasse Hedström

24

Ingen vinst på sjuka

Karin Rågsjö, V, anser att privatiseringarna har nått vägs ände. Men kommer verkligen utredaren Ilmar Reepalu att lägga ett skarpt förslag mot vinstuttag?

Var är presskonferenserna som handlar om att stänga gränserna för skatteflyktingarna?

Christina Höj Larsen i Krönikan, sidan 8.

3 Ledaren

"Vänsterns uppgift är att ta denna debatt. Att inte svartmåla eller skönmåla. Att ta verkliga problem på allvar och skapa verkliga lösningar..."

10 En lön att leva på

"Jag jobbade skift och heltid. Ändå räckte inte lönen till." Flor Huamantumba berättar om livet som lågavlönad mamma.

16 Böcker att vinna!

Binas historia, en ny kriminalroman och *Vegetarisk kokbok* är några av böckerna du kan vinna denna gång. RÖTT recenserar också en serie.

9 & 23 Bara RÖTT

funderar över arbetslinjen och nattetrollen samt presenterar en ny yogaställning.

Syster Koll tar tempen på omvärlden.

Rött utges av Vänsterpartiet.

Ansvarig utgivare: Aron Etzler.

Adressändring & prenumeration: Helene Ekberg, 08-786 42 61, medlemsservice@vansterpartiet.se
Prenumeration: 200 kr/år.

Redaktör: Losita Garcia, losita.garcia@vansterpartiet.se, 08-786 45 82 **Adress:** Rött, Vänsterpartiet, Riksdagen, 100 12 Stockholm. **Form:** Revoluform. **Layout & repro:** Losita Garcia.

Annonsera: 08-786 45 82, [annonsprislista på www.vansterpartiet.se](http://annonsprislista.påwww.vansterpartiet.se) **Utgivning:** Fyra nummer/år.

Tryck: Billes AB, Göteborg 2016 **Upplaga:** 19 000 ex. Beställningar av nr 4-2016 görs i Vänsterpartiets webshop **före** tryckning, senast den 19 oktober 2016.

Det här är ditt land

"I mitt Facebookflöde har jag en kvinna som jag inte känner, men jag kan se hennes statusuppdateringar. Och jag kan se hur hennes verklighetsbild har förskjutits ganska dramatiskt under ett par år," berättade Jonas Sjöstedt i sitt sommartal i Umeå.

"Allt som hon delar är dåliga nyheter. Det är nattsvart. I hennes sociala medievärld, kanske också hennes tankevärld, så är Sverige på gränsen till sammanbrott. Alla politiker är naiva. Alla invandrare är kriminella. Brottligheten härjar epidemiskt och ostört i Sverige. Det finns inga positiva exempel. Det finns inga lösningar. Det är bara hotfullt."

Vem känner inte igen det? Det som en gång var en lätt konspiratorisk bild av Sverige har blivit en ständig propaganda från SD och deras trollarméer. Men hur kan man bemöta det? En variant är förstås borgerlighetens: att löpa med och hoppas att trollen byter parti.

En annan är regeringens: att säga att det egentligen går jättebra för Sverige. Att peka på sjunkande arbetslöshet, ökat bostadsbyggande och exportintäkter. Men denna statistik, som är helt riktig, besvarar ju inte grundfrågan.

För den som inte har en pension det går att leva på är det en provokation att se hur en bankdirektör

får 19 miljoner i avgångsvederlag. Den som aldrig får ett fast jobb blir inte gladare av att veta att det nu byggs ännu fler väldigt dyra lägenheter.

Själva skälet till oron och missnöjet rör inte huruvida Svenskt näringsliv kan känna sig nöjda med exporten. Den rör istället frågan: Vad är min plats? Hur ser min framtid ut?

Vänsterns uppgift är att ta denna debatt. Att inte svartmåla eller skönmåla. Att ta verkliga problem på allvar och skapa verkliga lösningar tillsammans. Att se till att Sveriges rikedom fördelas rättvist. Att välfärdsstaten och våra gemensamma resurser används för att jämna ut klyftor, inte förvärpa dem. Det är inte en fråga om politisk taktik, eller något vi gör för att framstå som snälla: det är själva grundfrågan, det vi är till för.

Eller som Jonas Sjöstedt uttryckte det i Umeå: "Man ska känna, att det här samhället... är till för mig."

"Det är själva grundfrågan, det vi är till för."

ARON ETZLER

Vi vill ha ett samhälle som är till för alla

D

et är halvtid mellan valen. Hur är läget för Vänsterpartiet, ett parti både i samarbete och i opposition? Hur ser Jonas Sjöstedt på Vänsterpartiets roll och mål för politiken?

Många tycker att politiker bara pratar om detaljfrågor. Har den ideologiska debatten dött ut?

– Nej, det tycker jag inte. Jag tycker att det är väldigt stora skillnader mellan partierna, men det är inte alltid den syns. När vi tar fram vår politik har vi alltid målet att Sverige ska bli mer jämlikt och rättvist. Vi ska inte ha ett samhälle som bara gynnar de få och de rikaste. Vi väger alltid in hur den påverkar kvinnor och män och att vår politik ska gynna jämställdhet. Vi tänker alltid på ekologin och klimatet också. Det är det som leder oss.

– Det blir en färdriktning där vi bygger ett hållbart samhälle, ett jämställt och jämlikt samhälle

där folk är fria att leva som de vill. För mig är det väldigt ideologiskt.

Hur tycker du att Vänsterpartiet ska använda ideologin i det dagliga arbetet?

– Jag tycker att det är viktigt att vi beskriver hur Sverige ser ut. Vi har ett samhälle där skattesystemet är riggat för de rikaste. De finns ingen förmögenhetsskatt, ingen arvsskatt, ingen fastighetsskatt. De stora ränteavdragen, RUT och ROT går till dem som redan har allra mest.

– Men vi vill ju ha ett samhälle som är till för alla. Det gäller skattesystem, det gäller bostäder och andra saker också. Idag är det exempelvis

Det bästa du vet? Jag är ju väldigt fäst vid min familj. Jag kan inte tänka mig något bättre än att vara med min fru och mina barn. Och mina vänner.

Det värsta du vet? Ja, det finns ju mycket. Men jag mår väldigt dåligt av att se barn behandlas illa eller förödmjukas.

Fritid? Jag tycker om att resa, vara med familj och vänner. Plockar mycket bär och meckar med mitt hus i Umeå.

Senast lästa bok? Jag håller på med boken om Juholt och innan dess Hägring 38 av Kjell Westö. En jättebra bok om Finland före kriget.

Senaste film? Vi ser rätt mycket serier när barnen har somnat. Homeland är den vi tuggat oss igenom senast.

En film som gjorde djupt intryck var Mandarinodlaren, en antikrigsfilm..

Husdjur? Inga önskade. Bara husmöss.

oftast bostadsbolagens intressen som styr bostadsbyggandet, istället för *behoven* av bostäder. Hur det ser ut idag och vart vi vill komma hänger ihop. Jag tycker vi ska använda ideologin och tala om vilket sorts samhälle vi vill ha.

Vänsterpartiet har under våren lyft bostadsfrågan och arbetsrätten.

Har vi lyckats nå ut, tycker du?

– I bostadsfrågan tycker jag att vi når ut allt bättre. Vi har fått med regeringen på investeringsstöd och även andra förslag som att renovera hyresfastigheter. Det finns mycket kvar att göra för att få fart på byggandet och bygga bostäder som vanligt folk har råd att bo i. Men jag tycker vi tar allt mer plats i bostadsfrågan.

– Vad gäller arbetsrätten är det en stor besvikelse att vi har en regering som är så passiv. Vi skulle vilja omvandla otrygga anställningar till fasta jobb. Det ger människor en helt annan möjlighet att planera sina liv. Men då måste regeringen våga ta bort allmän visstid, säger Jonas Sjöstedt.

– Det måste finnas en grund för att få anställa på visstid. Vi måste också göra något åt missbruket av bemanningsföretag och införa rätten till heltid. Här hade jag förväntat mig mycket mer av en regering med socialdemokrater i. Här måste vi öka trycket, det är helt klart, och här har vi också många allierade, inte minst inom fackföreningsrörelsen.

Många partier har bytt fot de senaste åren, medan Vänsterpartiet stått fast vid sin politik. Är det ett framgångsrecept?

– Jag tycker det är viktigt att vi har varit så tuffa som vi har varit, särskilt när det gäller Vattenfall och kolgruvorna och att vi hållit fast vid att försvara asylrätten. Det är något jag möter ganska ofta från folk, att Vänsterpartiet är ett parti de kan lita på, ja, även ibland från våra motståndare som lite mer motvilligt säger, ”man vet ju vad man har er i alla fall, ni har ju tydliga idéer.”

– Jag tror att många rödgröna väljare vill känna att det finns ett sånt parti, som man kan lita på, särskilt nu när Miljöpartiet gjort enorma eftergifter i regeringen.

Vilka frågor hamnar i hetluften under hösten och vintern, tror du?

– Vinsten i välfärden kommer att bli en jättefråga i höst eftersom utredningen om vinstuttagarna ska presenteras i november. Tack vare Vänsterpartiet kommer förslag redan nu på löpande band. Det handlar om att stoppa privatiseringen av universitetssjukhus, se till att privatpatienter inte ska få gå före i kön, att offentlig upphandling ska innebära att det finns kollektivavtal. Fajten kommer nu och den ska vi gärna ta!

– Sen tycker jag att vi har en större utmaning. På ett plan går det bra för Sverige, tillväxten är hög och ungdomsarbetslösheten faller, men väldigt många människor känner inte av det här. Många känner tvärtom av att pensionen inte räcker, att vården inte fungerar eller att det nästan är omöjligt att få en bostad.

– Därför är det så viktigt att vi kliver in med politiska förslag som ger hopp till människor om att man faktiskt kan dela på saker rättvist. Det är ingen annan politisk kraft som kan göra det. Och förslagen går ju att genomföra. Man *kan* göra om pensionssystemet, man *kan* bygga ut välfärden, säger han.

– Jag tror inte på att det går att vinna ett val genom att prata om att tillväxten är hög eller att exporten går bra, som regeringen gör, om inte folk känner att de är en del av det och att de får en del av det. Så är det inte idag.

Hur ser du på att S vägrar skapa resurser genom att beskatta de rikaste?

Jonas Sjöstedt flyttade rätt nyligen till Midsommarkransen, en äldre förort söder om Stockholm. Hela familjen trivs bra i det som kallas "Kransen". På den gröna gården ordnas ibland gårdsfester och här kan Jonas också ta en kopp kaffe före eller efter jobbet.

– Vänsterpartiet har inte någon gång i vår historia fått igenom så mycket feministisk politik.

– Det här har varit vår stora konflikt med regeringen i budgetförhandlingarna. Vi har ett skattesystem som är riggat för att gynna de rikaste. Det var ju det Fredrik Reinfeldt skapade: stora avdragsmöjligheter för de rikaste. Vi har jättelika företag som Volvo och SKF som knappt betalar någon bolagsskatt alls, medan en liten blomsterhandel kan betala mer skatt än Volvo.

– Vi har många höginkomsttagare som gör enorma skatteavdrag. Och gör man inget åt det här då kommer inkomstklyftorna bara att öka. Därför har vi lagt väldigt konkreta förslag, som att minska avdragsrätten i bolagsskatten, införa tak för ränteavdragen och börja trappa ner dem, samt införa en förmögenhetsskatt för de riktigt stora förmögenheterna.

– Men här vågar inte regeringen utmana de borgerliga och det borgerliga sättet att tänka om ekonomi och här behöver vi fortsätta att hamra på! Vi ska visa att det är fullt möjligt och rimligt att göra.

– Det är till och med så att om vi vill ha ett mer jämlikt samhälle så är det helt nödvändigt, säger han med eftertryck.

Vänsterpartiet har haft feminism som rubrik på sina budgetförslag. På vilket sätt har de varit feministiska?

– Det är ett helt pärlband av förslag som vi fått igenom, som framför allt gynnar kvinnor och då kvinnor med låga inkomster. Det har varit en stor satsning på ensamstående föräldrar med höjt underhållsstöd, men också satsningar mot barnfattigdom med gratis glasögon, mediciner och sommarlovsaktiviteter. Vi vet att de flesta ensamstående föräldrar är kvinnor, många med väldigt låga inkomster och det här gör vardagen lättare för tiotusentals som kämpar med att få ihop ekonomin.

– Trots att vi är utestängda från pensionsförhandlingarna så har vi fått igenom högre bostadstillägg och lägre skatt på pensionerna. Vi har fått igenom avgiftsfria besök i sjukvården. Det är kvinnor som har de lägsta pensionerna och svårast att klara sig.

– Vi har fått igenom satsningar på äldreomsorgen med fler anställda och mer utbildning. Vi har fått igenom en stor satsning på förlossningsvården, och på kvinnojourerna, som är otroligt betydelsefullt för att kunna bekämpa våldet mot kvinnor.

– Sist men inte minst har vi fått igenom ytterligare tio miljarder till välfärden varje år, till kommuner och landsting, där många kvinnor jobbar och är underbetalda idag. Till det kommer ännu fler reformer.

– Vänsterpartiet har inte någon gång i vår historia fått igenom så mycket feministisk politik. Ulla Andersson leder våra förhandlingar med regeringen och nu förverkligas de ena jämställdhetsreformen efter den andra, signerade av henne.

Hur är läget för Vänsterpartiet inför valet?

– Aktiviteten har gått ner sen valrörelsen och det är delvis naturligt, men nu är det dags att börja växla upp. Vi är starkare än vi var för några år sen, vi har fler medlemmar och fler partiföreningar, men jag tycker att det är dags att sikta framåt nu.

– Inte minst hoppas jag att partiet kommer på fötter i vinstfrågan i höst. Det kommer att bli en jättefajt med riskkapitalbolagen. Utan oss går det inte att vinna den, vi behöver mobilisera vårt parti och även alla allierade runt omkring. Så där finns mycket att göra.

Är du taggad inför valrörelsen?

– Ja, jag tänker alltmer på hur det ska bli och på vilket budskap vi kan ha. Men det är ju en gemensam process för hela partiet och den ser jag fram emot.

TEXT: LOSITA GARCIA FOTO: HASSE HEDSTRÖM

Om du hade ett trollspö och fick önska dig en enda sak; vad skulle du fixa till då?

– Jag skulle fixa till det här med klimatförändringarna... Men det kommer vi att få göra själva, skrattar han. Inga trollfeer kommer att landa. Faktum är att vi redan vet vad vi ska göra för att få ner utsläppen. Vi har ju tagit fram ett ekologiskt-ekonomiskt program, det får väl bli vårt trollspö i praktiken.

De vill skydda sig själva och sina polare...

Cristina Höj Larsen

Vänsterpartiets talesperson i migrationsfrågor

Sedan i höstas har regeringen och borgerligheten tävlat i att komma med förslag som ska hålla människor på flykt borta genom att stänga gränser, eller skrämma bort dem genom att göra livet så otryggt och svårt som möjligt. Presskonferenserna har avlöst varandra. Det har pratats om systemkollaps, andrum och hårdare tag.

Samtidigt är det tydligt att skatteflyktingar och välfärdstjuvar aldrig jagas med samma energi som de som flyr krigens helvete. Nästan hälften av de 20 största bolagen betalar ingen bolagsskatt i Sverige. Skatteverket uppskattar att runt 30-50 miljarder kronor undanhålls i skatt bland de omkring 300 storbolagen. Till det kommer många miljarder som årligen försvinner från välfärden i form av vinstuttag. I ett Sverige där de 10 procent rikaste äger mera än 70 procent av förmögenheten är det dags att göra något åt ojämlikheten. Det som krävs är en ekonomisk politik för rättvisa som gynnar de många i vårt samhälle istället för att göda de få.

Var är presskonferenserna som handlar om att stänga gränserna för skatteflyktingarna? Var är tävlingen mellan partierna om att sätta dit välfärdstjuvarna?

I november förra året röstade både Moderaterna och Sverigedemokraterna mot ett förslag i EU-parlamentet om åtstramning av skatteflykten. Däremot missar de aldrig en chans att sparka på människor på flykt.

Det är uppenbart att dessa partier hellre vill ställa vanligt folk mot varandra för att skydda sig själva och sina polare. Så har det alltid varit. För dem är otrygghet och fattigdom en universalmedicin som folk måste svälja - oavsett om det handlar om att minska arbetslöshet, sjukskrivningar eller som nu - för att "förbättra integrationen".

Nu frestas den rödgröna regeringen att gå samma väg. Medan regeringen talar om andrum tar människor

på flykt sina sista andetag i Medelhavet. Medan regeringen pratar om ordning och reda i asylpolitiken överlåter den åt skurkstaten Turkiet att agera gränsvakt. Medan regeringen pratar om att värna den svenska modellen inför den tillfälliga uppehållstillstånd som gör alla på arbetsmarknaden otrygga - både den som är helt beroende av arbetsgivaren för att få stanna och kollegan som jobbar bredvid.

"Var är tävlingen mellan partierna om att sätta dit välfärdstjuvarna?"

Vi står inför ett viktigt vägval. Ett val som Sverige har gjort förut. Högern vill alltid ha skattesänkningar och otrygghet. Men nyckeln till framgång för Sverige har aldrig varit lägre löner eller sämre trygghet än i andra länder. Vår styrka har varit att investera i samhället och varandra - i utbildning, bostäder, hälsa och jämlikhet. Det är då Sverige utvecklas och växer. Det visar hela vår moderna historia. Tidigare generationer fick bättre utbildning och bättre jobb samtidigt som vi blev fler. Det var möjligt tack vare långsiktigt lönsamma satsningar. Det är en lärdom regeringen måste ta till sig i dag.

Vänsterpartiet går inte på elitens fiffel. Vi ser att pengarna försvunnit ner i fickorna på de rikaste. Det är dags att använda pengarna för att bygga vårt samhälle större och starkare så att det rymmer fler. Vänsterpartiet hjälper gärna regeringen göra det vägval för rättvisa och trygghet de tydligen inte förmår på egen hand.

Det var inte snicksnack om svenska värderingar som byggde välfärden, det var reformer för trygghet och ekonomisk jämlikhet. Varje förslag Vänsterpartiet lägger på förhandlingsbordet handlar om just det.

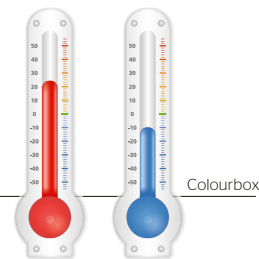
OS-silvret i fotboll

Så'n otrolig kraft när ett lag fungerar!

Klädsel vårt eget val

Att med tvång klä på eller av kvinnor är ett övergrepp.

Colourbox

Colourbox

UNDER sommaren har Bara RÖTT testat olika former av mental träning. Vi har kommit fram till att den här positionen är att föredra vid ett djupare begrundande. En **RÖD** badbralla ger alltid bäst resultat som RÖTTs testperson visar här.

Kära läsare!

Vi är glada att många läsare är positiva till RÖTT. Nedanstående är saxat ur mejl angående nr 2. Det är till stor hjälp att få veta vad ni tycker är intressant att läsa om. Och även kritik är givetvis välkommen!

Så kom igen, skriv mer, vi har ofast en stor hög böcker som väntar! Och är det så att du har en egen historia att berätta, eller känner till något folkligt, roligt eller viktigt projekt så tipsa gärna redaktionen. RÖTT lever endast på era tips!

Hej! Största behållningen var artiklarna om Findus och om taxibranschen. Heja Alonias Sebhatu och Susanna Ottosson på Findus. Det är ett skriande behov av vänsterpolitik på många områden i arbetslivet. Makten är sjukt ojämnt fördelad.

Hej. Bästa artikeln var "Från punk till protestsångare" för

den var så glatt positiv om att protest inte behöver vara bitter.

Hej! Ovanligt och skojigt var reportaget om swing! Hopp! Jättekul och näst bäst!

Hej! Efter att under våren ha återinträtt i partiet, efter ett drygt kvartssekels frånvaro, var det en stor glädje att möta RÖTT. Ett nummer sprängfyllt av högintressanta och välskrivna artiklar på temat människan(s kamp) under kapitalets diktatur. Det finns ingen anledning att rangordna dem. De inger känslor av ilska, solidaritet, styrka, hopp och kamplust.

Beställ extra nummer och använd RÖTT i din förening! Beställ senast 19 oktober i partiets webshop.

Härlig höst önskar:

Losita Garcia, red

Forskning på otrygghet

En forskargrupp vid Karolinska institutet ska undersöka hälsoeffekterna av otrygga anställningar i en flerårig studie. Minst 500 personer kommer att följas under flera år. På så sätt hoppas forskarna kunna ta reda på vilka eventuella hälsoeffekter, såväl psykiska som fysiska, de otrygga

anställningarna har. Man ska också titta på vad som har störst betydelse.

"Är det maktlösheten? Svårigheten att tacka nej? Eller svårigheterna att planera sitt liv, som ligger bakom den ökade ohälsan?"

Svårt vall Bara att fundera över frågeställningarna känns betungande, tycker vi på Bara RÖTT.

Fler inflyttare

"De senaste åren har vi sett en invandring av fågelarter som kommit söderifrån. Svarthakad buskqvätta, brandkronad kungsfågel, svarthuvad mås och ägretthäger är alla exempel på detta."

Att de inte betar sig eller ser ut precis ut som kattuggla, koltrast eller gråsparv verkar inte grumla glädjen över de nyanlända hos Sveriges Ornitologiska förening.

Colourbox

RÖTT tar tempen

Varmt eller kallt?

+25. I en omröstning om svenskans vackraste ord i en av morgontidningarna vann ordet förgätmigej, följt av snöflinga, porla, ögonblick, vemod, glänta och juninatt. På plats 8 kom oväntat "kontrapositionsvotering".

Ordet väntar nu på sin poet eller sommarvisa.

+13. En naken-staty av Donald Trump har dykt upp på olika platser i USA. Statyerna anspelar på sagan om kejserens nya kläder. Men flera sagor är också användbara i svensk politik:

Ständigt Natoivrande Jan Björklund som *Den ståndaktige tennsoldaten*. De krympande MP-siffrornas Isabella Lövin som *Tummelisa*. Och inte minst den i Alliansen allt mer dominerande Kinberg Batra som *Snövit och de tre dvärgarna*!

-13. Jan Emanuel Johansson vill sälja sin etagevåning för 30 miljoner, pengar han har dragit in i vinst på sina HVB-hem och flyktingboenden. 30 miljoner tycker Jan-Emanuel är rimligt, men i programmet "Toppmäklarna" tillägger han att han kan tänka sig 29. "Av ideologiska skäl, som sosse vill man vara givmild".

-23 Handelsbankens spar-kade vd Frank Vang-Jensen går inte lottlös när han lämnar Handelsbanken. Han har rätt till 24 månaders uppsägningstid vilket kan ge honom upp till 19 miljoner kronor. Eller som Frank Vang-Jensen har uppfattat det - Svenska Andelsbanken. /Syster Koll

Och du...

Du har väl inte glömt att du kan delta i partiets Debatt...? Läs mer om hur du gör på www.vansterpartiet.se/debatt Där hittar du också en massa intressanta inlägg.

Colourbox

På balkongen har Flor en massa skott på tillväxt. De ska vidare och sättas på kolonilotten. Det ena av hennes "smultronställen", det andra är biblioteket.

Anställningsvillkor	Tillämpliga kollektivavtal Branschavtalet om allmänna anställningsvillkor med tillhörande Posten AB och dotterbolag (PVA) samt Posten pensionsavtal		
Arbetstidens omfattning	Arbetstid per vecka, i genomsnitt 17,06	Anställningens omfattning ☐ Heltid ☒ Deltid	
Lön	Lön 11 800	Er fasta lönetlig	Lön betalas ut månadsvis enligt kollektivavtal.
Semester	Antal betalda semesterdagar per år Enligt Postens Villkorsavtal (PVA) §11		
Uppsägning	Uppsägningstid Enligt Postens Villkorsavtal (PVA) §15		

Flor levde åratal på ingångslön

Flor Huamantumba brukade cykla till jobbet och minns hur det var när cykeln en dag var stulen. –Jag bara grät, säger hon. Det var som om det hade skett en större katastrof.

Vi sitter vid köksbordet i Flors tvårummare i Kortedala i Göteborg. Den ligger högt upp och nedanför fönstren syns en dunge tallar. Flor Huamantumba berättar om livet som skiftarbetare och trebarnsmamma.

Ett liv med små eller inga marginaler.

Hon kom till Sverige 1991 som ensamstående mamma med två barn. Hemma i Peru hade hon jobbat som lärare och organiserat sig i kooperativ. Men det var oroliga och farliga tider, när all organisering ansågs samhällsomstörtande. Flor vågade inte stanna.

Väl i Sverige arbetade hon som lärare på timme eller vik och försökte samtidigt komplettera sin utbildning. 1995 födde Flor sitt tredje barn, Åsa. Även nu fick hon ta hand om barnen ensam och hon började också dela ut tidningar för att få pengarna att räcka.

Hon sökte alla möjliga jobb, men det var svårt att få mer än ströjobb. 1999 fick hon ett jobb som timvikarie på posten, ett halvår senare erbjöds hon nattskift på 45 procent, vilket hon tackade ja till med glädje. Månadslönen blev 5 310 kronor före skatt. Då bodde hon på Hisingen där det fanns nattdagis, vilket var en förutsättning. Hon fortsatte också att dela ut tidningar. Senare fick hon ett heltidsjobb, ett 3-skift som rullade mellan dag, kväll och natt.

– Jag kunde hitta fördelarna i schemat och trots

skiftet, så var det mycket enklare att bara ha *ett* jobb att sköta, förklarar hon. Schemat byttes ut var tredje månad, men hon hade i alla fall nu en möjlighet att planera livet och hur hon skulle lämna och hämta den minsta, läsa läxor och delta i barnens aktiviteter.

Det var bara en stor nackdel och det var lönen. Ingångslönen var 11 800 kronor före skatt och den var fryst i flera år.

– Det fanns skifttillägg, men det var inte mycket, säger Flor. Gu' vet hur vi klarade oss!

Hon berättar om hur hon flyttade runt för att hitta hyror som var möjliga att betala. Då kunde de ligga så högt som drygt 7 000 kr i månaden.

”Vi hjälpte och stöttade varann”

Hon engagerade sig i en förening, på Hisingen och Majorna, för ensamstående föräldrar. När hon berättar om den blir rösten varm och glad.

– Vi var både svenska och utländska kvinnor. Det var en helt annan sak att umgås med andra som också var ensamma med sina barn, vi hjälpte och stöttade varann. Vi kunde prata om allt.

Flor umgås med flera av dem än i idag. Nu är barnen vuxna, men de har blivit vänner för livet.

Föreningen ordnade resor tillsammans med barnen på somrarna. De åkte till olika ställen på västkusten, de var på Liseberg, de besökte Skagen. De ▶

Flor visar en bild på de nu vuxna barnen, Célis, Mila och Åsa.

fick organisera allt själva och leta upp möjliga mål. De betalade en mindre del själva men Göteborgs stad hjälpte till med resten av kostnaden.

Skridskor, pjäxor och annat kostsamt hjälptes de åt med inom föreningen. Man lånade och ordnade väldigt mycket tillsammans.

Ändå var det mycket svårt för Flor att få pengarna att räcka till. När skatten var betald låg lönen ibland lite över socialbidragsnormen, ibland under.

När barnen ville börja simskola hade hon inte råd. Då sökte hon för första gången socialbidrag, men fick nej. Simskola ansågs inte nödvändigt.

– Då vände jag mig till facket, berättar hon. Jag undrade vad jag kunde göra för att få högre lön så att jag slapp gå till socialen. Det blev ett himla liv, minns hon.

Det lokala facket blev mycket upprörda när de hörde att medlemmar jobbade heltid och ändå inte fick lönen att räcka.

– Jag visade dem min budget, säger Flor. Där kunde de se svart på vitt att det stämde. Jag jobbade tre-skift, heltid och ändå räckte inte lönen till för den

allra minsta extra utgift. Jag tror att det fanns fler i min situation, men att de skämdes för att berätta.

Vad gäller simskolan så löste det sig så att hon fick låna pengarna av socialtjänsten och sedan avbetalat. Simskolan kostade ungefär 600 kronor för varje barn, som hon minns det.

– När de väl lärt sig simma fick de fortsätta i simklubben och både tävla och segla.

”Man ska inte vara tyst”

I slutet av 90-talet gick hon också med i Vänsterpartiet. Det var en familj som peppade henne att komma med.

– Man ska inte vara tyst, säger hon. I Vänsterpartiet fick hon stöd och självförtroende.

När barnen blev tonåringar blev hon tillfrågad om hon ville sitta som nämndeman för partiet.

– Det var till stor hjälp för mig för att förstå strukturerna och komma in i samhället, säger hon.

Som erfaren tonårsmamma har hon också känt att hon gjort nytta när det handlat om ungdomar på glid.

– Min erfarenhet har varit guld värd, jag har kun-

Det tar 30 minuter med spårvagnen från Göteborgs centrum till Kortedala. Men istället finns naturen nära och det är något Flor Huamantumba uppskattar.

nat tillföra ett annat perspektiv. Och kanske se till att de får rätt hjälp för att komma rätt i livet igen. Då känns det bra i hjärtat när jag lägger mig på kudden på kvällen, säger hon med ett nöjt leende.

Hennes egna barn hade en stormig tonårstid. Men nu verkar barnen ha kommit till ro. Den äldsta dottern, Mila är läkare, sonen Célis följer mammans fotspår och delar ut tidningar, den yngsta, Åsa, har just fått barn, men tänker läsa vidare senare.

Flor är öppen och hjärtlig när hon berättar om sitt liv och trots att hon fortfarande har svårt att hitta de rätta svenska orden ibland, känns det som vi förstår varandra väldigt bra.

Jag säger att jag också fick några gråa hår när min dotter var i tonåren. Flor säger att hennes hår blev grönt. Så skrattar vi tillsammans och tar ytterligare en kopp te, medan det mörknar utomhus.

Idag tjänar Flor 23 000 kronor i månaden före skatt.

Om hon jobbar nattsift kan hon komma upp i 25 000 kronor.

Men det är extrema skift, hon börjar klockan 17.00 och slutar 6.30. Då ingår en timmes obetald rast. Förr jobbade de nattsift en vecka och var lediga en vecka, men idag kan skiftet återkomma redan efter tre dagar.

– Det är ett sämre skift nu, tycker hon.

Nu när barnen flyttat ut drömmer hon om att arbeta som lärare igen och ska försöka komplettera sin utbildning. Hon är också gift

"Jag jobbade tre-skift och heltid, ändå räckte inte lönen till."

Flors pappa har berättat för henne att det ovanliga namnet Huamantumba var inkas namn på en liten fågel som var så tuff att den vågade utmana den mäktiga kondoren.

sedan några år och paret har en kolonilott tillsammans. Växterna på balkongen vittnar om hennes passion för jorden. Hon älskar att odla.

Och det kanske är tur att hon kan ta fram lite morötter och lök med tanke på den magra pension hon har att vänta. Eller så får hon förlita sig på sin man.

Vi kikar bland hennes pensionspapper och de visar att hon kommer att få cirka 9 100 kronor inklusive tjänstepension, före skatt.

Arbetet som tidningsbud räknas inte in, det var för få timmar per dag enligt Pensionsmyndigheten.

– Det är konstigt för jag betalade ju skatt även för dem, säger hon.

Flor har inte arbetat i Sverige de 30 år som krävs enligt det nya pensions-systemet.

– Men ingen har heller behövt bekosta min skolgång eller utbildning å andra sidan, tycker Flor.

Men frågan är om pensionen blivit anständig ens om hon arbetat i 30 år, med tanke på den låga lönen. Dagens pensionssystem är i full färd med att skapa nya fattigpensionärer och de flesta av dem kommer att vara kvinnor.

Och om de borgerliga får igenom sin idé om sänkta ingångslöner och ”sänkta trösklar” lär de bli väldigt många fler.

TEXT: LOSITA GARCIA FOTO: JAN VON WEISSENBURG

”Sänkta trösklar” - en dålig idé

Flor Huamantumba arbetar på Göteborgs postterminal. Ordföranden i den lokala Seko-sektionen, Jan-Anders Lindqvist, berättar att ingångslönen idag är 21 400 kronor. Sedan gäller individuell lönersättning. Det betyder att lönen i princip kan vara 21 400 kronor hur länge som helst, men i praktiken får de flesta ett påslag, oftast ungefär den summa som förhandlats fram centralt. Och det är klubben, inte den enskilde, som förhandlar för var och en om löne-påslaget. Snittet i maj 2016 låg på cirka 25 000 kronor.

Förslaget att ”sänka trösklarna” eller sänka ingångslönerna är inget som Jan-Anders Lindqvist uppskattar.

– Det tycker jag naturligtvis inte är en bra idé, säger han. Det handlar bara om att dra ner löneläget totalt.

										NÖD- VÄND- IGHET	AVGÖR- ANDE IN- VÄND- NING	INGEN VÄN AV KARTHAGO	GÖL GÅNG- BAR		
										TILL- VARATA					
													TJI OFLAX TRÅD- LÖS		
										GICK NOLL- KAMMARE VAJOR					FEM I RAD
										GÅR BARA RUNT		SOM SWED- BANK & TELE 2	MUMSAR MARABU ULL M FL		
										ÄR PLATS ATT TA					
										EXTRA	STÄLLDE UPP				
SVITER UTAN VÄGGAR	DRIVER UTVECK- LINGS- ARBETE	GRÄDD- FILO- SOFI	TJÄRN- TÄCKEN	BANK UTAN PENGAR		ENG- ELSKT FLYG	GAMLA HJUL- SPÅRET	KLIPPA TILL	ZANYAR	TÄNKA PÅ			TIDS- MASK- INEN		
PASS- ERAS MED							SKOGS- HÖNS					LILLELED SNURR- AS RUNT			
			RIPOST- ERA GRÖN GRÄSÅL					ETZLER 1%-IGA HEKT- ARET				SPACE ACE & CO	LYFTER TON		
TAPPA UR ISTF PENGAR					LÖSER EFTER- LYSTE					STÅR FÖR FART ORTORT					
						TROJANSK PRINS URBILDER					REAK- TIONÄRA VIT ROCK				
KUND- TJÄNST- EN	KAN SYSTEM- VETARE			TORKAR ANIMER- AD RÖJARE				GEMEN- SAM EFTER- GIVANDE				OO LONG	FÖR- STÄRK- ER		
			MAKTEN VÄL LÄNG- DRAGEN							VISAT VÄT VÄG DRIVER NARR					
2 KAN BLI 15					VÄXER IHOP		MOBILT PRO- GRAM		TILL SUSHI? GIVIT LOV				AMPLI- TUD- MODU- LERING	HÅLL DET LUTAR ÅT	
VÅR KÄRA WATSON		LÖNN- GÅNG ÖMSEVIS					GLADA TON- GÅNGAR			ÅSK- LEDARE		DANSKT STYCKE GREN			
NYDANAR TRYGG- HETEN															
HÖRS SOMMAR- PLÅGA				DET SOM RYKER I RÖKEN?		"...VÅR HAGE" SKYL				FÅGEL UTAN FLYKT	I FIKTIV FICKA BE- SEGRAS		ÅTERAN- VÄNDS GOTTFIN- NANDE		
PÅ CHEVA I VARADE- RO		SAM- LINGS- FACK		GÅR MED GORE							SES VID SOHO				
LÄGGER PÅ ETT KOL							SAMLAR UZBEKER								
FRANSK JUL- PAPPA				VET ATT FÖR- SVARA SIG							TÅNG UTAN HANDTAG			aurgrunn @live.se	

Tack för alla rätta lösningar till nr 2. Stort tack också för era synpunkter och förslag angående både kryss och innehåll. "Kul och klurigt kryss", tyckte de flesta. Bara en tyckte att det var väl enkelt, samtidigt som en annan hade grubblat i dagar...

Vi fortsätter därför i samma spår även med detta kryss. Lösningar ska vara inne senast 15 oktober. Se adress på sidan 2.

Första vinnare får välja mellan *Sov du lilla videung*, av författarna till Springfloden, och Vegetarisk kokbok. Se sidan 17.

Vinnare i nr 2/2016 blev Leif Pettersson från Bromölla som fick den fina boken *Urban odling*. Fler deltagare med tur var Kerstin Varnerstål, Alingsås, Eia Erle i Vänersborg och Majlis Jonsson i Stockholm som fick samma eller annan bok om just hemmaodling.

Vinn böcker!

Salim Bachi

Romanen **Muhammeds tystnad** ger ett mångfacetterat porträtt av Muhammed, där hans liv skildras genom fyra av hans närmaste.

Salim Bachi, övers. Christer Olsson, Tranan förlag

Blöjbyten, arbetslöshet och vampyrer

RÖTT RÖTT RÖTT RÖTT RÖTT Det finns gott om TV-serier med bestialiska brott, mörka maktintriger och himlastormande kärlek. Ofta är de rejält spännande. Men lika ofta är det svårt att identifiera sig med de vampyrer, drakar, presidenter och seriemördare som befolkar dessa serier. Inte konstigt då om man ibland längtar efter en serie som skildrar vår tid och de utmaningar vi som lever i den möter i vår vardag.

Togetherness, som finns på HBO, är en sådan TV-serie. En serie om helt vanliga människor som gråter, byter blöjor, bråkar med sina syskon, sover på soffan hos en kompis, spiller när de ska hålla upp kaffe, får sparken, försöker försörja familjen, ångrar att de varit otrogna, upptäcker att de har samma favoritbok som någon de inte trodde att de hade något gemensamt med eller drömmer om att lyckas i Hollywood bara för att sedan fyllas av en känsla av tomhet när de väl får en roll som vampyr.

Det som gör *Togetherness* till ett mästerverk är dock inte frånvaron av drakar och massmördare utan den närvaro och nerv bröderna Mark och Jay Duplass skapar med sin regi, hur deras manus fångar tillvarons absurditet och hur skådespelarna Amanda Peet, Melanie Lynskey, Steve Zissis och Mark Duplass gestaltar alla de känslor som uppstår mellan människor bundna till varandra av familje- och vänskapsband.

Kalle Lindberg

Vinn böcker! Svar före 15 okt.

Tack till er som bidrog med synpunkter på förra numret. **De är mycket viktiga för att förbättra RÖTT! Nu är det dags igen:**

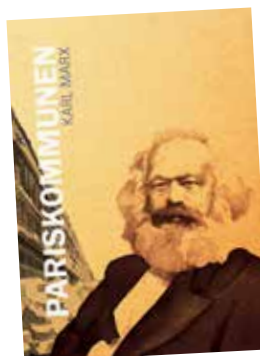
Vilken text i det här numret tycker du var mest intressant?

Vilken var inte särskilt givande?

Svara till losita.garcia@vansterpartiet.se

Glöm inte ange *din egen postadress samt önskad bok!*

Har du ingen mejladress finns RÖTTs postadress på sidan 2.

Paris-kommunen

Karl Marx
Murbruk förlag

Striderna mellan den uppåtgående kapitalismen och det gamla feodala samhället var inte avklarad i och med den franska revolutionen. Hela 1800-talet var en räkka strider där kampen böljade fram och tillbaka. Och en ny klass hade redan formrats: arbetarklassen.

1871 upprättades också under några månader Pariskommunen. Det var ett försök att upprätta en arbetarstat. Marx beskriver hur den franska överklassen hellre blev landsförräddare än såg den överleva..

Men framför allt handlar den om svårigheten att administrera ett nytt samhälle med en statsapparat uppbyggd av förtryckarna. Den gamla regimens stat, militär och polis var inte till för arbetarna.

Diskussioner och problem som fortfarande är i högsta grad aktuella.

Förordets jämförelse med dagens Venezuela tycker jag dock gör boken en otjänst.

Losita Garcia

Selva Almada, född 1973, författare till *Vinden sprider elden*, fick fina recensioner för sin debutroman.

Vinden sprider elden

Selva Almada
Övers. Hanna Axén
Tranan förlag

Ett motorhaveri lämnar den kringresande pastor Pearson och hans tonårsdotter Leni stående i den gassande solen på en öde landsväg i norra Argentina. De blir upplockade och avsläppta hos traktens bilmekaniker, Gringon kallad, och hans oskuldssulle son Tapioca...

Det argentinska stjärnskottet Selva Almada skriver fram en miljö, en historia och en kvartett personer som är svåra att lämna innanför pärmar.

"En av den latinamerikanska litteraturens mest lovande röster."

El Pais, Spanien

"Vinden som sprider elden är en strålande roman, en sådan som dyker upp vart tionde år... Den har allt som behövs för att bli en riktig klassiker."

La Nación, Argentina

"Muhammeds tystnad är en djupsinnig, vacker och magisk bok." *The Independent*

Hunden som sprang mot en stjärna

Henning Mankell
Leopard förlag

Joel är elva år och bor i ett litet samhälle tillsammans med sin pappa Samuel. Det finns saker som Joel tycker är konstiga i livet: att inte veta varför det blir som det blir och att inte kunna göra något åt det. En kväll tittar han ut genom sitt fönster och upptäcker en ensam hund. Varför springer den där övergiven i vinternatten? Joel börjar smyga ut på nätterna för att försöka hitta hunden.

Hunden som sprang mot en stjärna är en poetisk och djupt engagerande berättelse som etsar sig fast i minnet.

Kan vara lämplig för högläsning för lite större barn eller läsas från 11-12 år till 100.

Vinnare av Nils Holgersson-plaketten och Deutscher Jugendlitteraturpris.

Cecilia Lundin,
Ulla Karlström

Vill du äta nyttigare, billigare, och mat som är skonsamare för djur och klimat?

Många vill, men tycker det är svårt med vegetarisk mat. Den här kokboken, som fått många bra omdömen, tror vi dock kan inspirera!

Svara på RÖTTs frågor på sidan 16 och du kan vinna den verkligen snygga boken!

"...det vattnades verkligen i munnen. Jag ville ha allt på en gång! Bilderna i boken är snygga och aptitretande och recepten uppdelade efter exempelvis vardag (frukost, lunch och middag), fredag (festligare), helg (ännu festligare och med längre tillagningstid) och olika festbufféer.

Jag kommer definitivt att provlaga vartenda recept."

Johanna Karlsson,
bokhora.se

Binas historia

Maja Lunde
Övers. Lotta Eklund
Natur&Kultur

Binas historia är en roman om en av de slumrande katastrofer som alltmer kommer i blickfånga: et: bidöden. Krisen med bisamhällen som slås ut världen över kan se ut som en perifer detalj i det ekologiska systemet. Men utan bin, ingen pollinering. Utan pollinering, inga växter. Och vad är förutsättningarna för liv utan växter?

William är en melankolisk biolog och fröhandlare i England 1852, som bygger en helt ny sorts bikupor för att ge ära och berömmelse åt sig själv och familjen.

George är biodlare i USA 2007 och kämpar

Sov du lilla videung

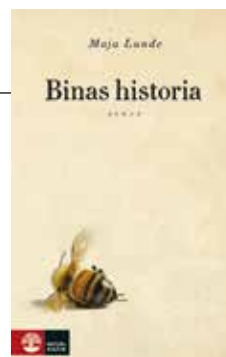
Cilla & Rolf Börjlind, Norstedts förlag. Inbunden.

"En natt snubblar den hemlösa Muriel över en gråtande flicka mitt i Stockholms city. Hon heter Folami och har flytt hit på egen hand, som så många andra barn. Muriel tar med henne till sitt tillfälliga hem. Men efter en otäck incident vågar de inte stanna, utan söker hjälp av Tom Stilton, som tidigare varit både polis och uteliggare."

Händelserna i paret Börjlinds nya kriminalroman rör sig i dagens Sverige och Europa. Ett mord på en pojke i Småland leder berättelsen till Bukarest där de kommer en chockerande verksamhet på spåren.

Cilla och Rolf Börjlind är författare till *Springfloden*, som filmats för TV.

Sov du lilla Videung är deras fjärde kriminalroman om Tom Stilton och Olivia Rönning.

för sin överlevnad men hoppas att sonen kan rädda gården. Men något håller på att hända med hans bin.

Tao arbetar med handpollinering i ett framtida Kina där bina har försvunnit. Hennes högsta önskan är att sonen ska få ett bättre liv.

Från de första trevande försöken att odla bin över det industriella lantbruket till en framtid utan bin. "Binas historia" är tre vackert och överraskande sammanfogade berättelser om relationer mellan föräldrar och barn, och om människans sårbarhet.

"Maja Lunde skapar livshistorier som berör och engagerar, samtidigt som hon belyser en global katastrof." *Verdens gang*

Rederi använde polis mot person

F

redag kväll den 29 juli 23.30 bromsar två piketbussar med poliser in på kajen framför Nationalmuseum i Stockholm och tio-tolv poliser stormar in på ångfartyget Norrskär.

Även rederiets ledning, vd:n Anette Schilde och vice vd Paul Ekwall, dyker upp.

Poliserna är uppenbart taggade och vill veta "var festen är" och "vilka som är obehöriga." Men där fanns varken det ena eller andra, bara personal som äter nattskaffning.

Det visade sig senare vara vd:n själv som ringt in larmet.

Polisen undrar också varför det finns folk ombord och befälhavaren Mårten Werle förklarar då att personalen slutat arbeta för dagen, men att de som ska upp tidigt bor ombord. Polisen frågar hur länge det pågått att folk bott ombord.

Kaptenen svarar att det pågått sedan 1910.

Polisen kontrollerar alla närvarande, men

anser inte att det är en polisiär fråga eller olagligt att ta en öl efter jobbet och lämnar snart fartyget. En polisanmälan har nu upprättats mot rederiet, på inrådan av polisen, då det är olagligt att kalla på polis utan skäl. Staten är målsägare.

Men vd:n Anette Schilde vill inte ge sig ens när polisen gett sig av utan menar att en av personerna på båten visst var obehörig och att kaptenen ljugit. Samtalet finns inspelat.

– Det är helt ofattbart, säger hon. Du kan ju inte tala sanning någon gång. Varför ljuger du och säger att han är maskinist. Han jobbar inte åt oss!

Han har jobbat både här och på Storskär, säger kaptenen.

– Det gör han inte.

– Men vem ska då vara maskinist nästa vecka?

A photograph of two men standing in front of a wooden door with a porthole. The man on the left has a beard and is wearing a dark jacket. The man on the right is wearing a yellow t-shirt with a logo. The text 'alen' is overlaid on the left side of the image.

alen

Jesper Werle,
Jens Törnqvist
& Daniel Estius
var med när polis
stormade Norrskär.

"De ska bort. Jag skiter i vad facket och alla andra säger. Jag kan betala dem. Så funkar jag."

Anette Schilde, VD för TRSM,

– Menar du att du ljugar om att han jobbar här. Han jobbar inte här!

Befälhavaren upprepar lugnt:

– Vem ska vara maskinist nästa vecka då?

Det är förstas den "obekante" maskinisten. Men trots att det blir uppenbart att det är Anette Schilde som glömt vilka som jobbar eller ska jobba på fartygen, så ber hon inte om ursäkt. Varken då eller senare.

Nästa morgon kommer istället två polisbilar och en polisbåt efter en anmälan om att befälhavaren kan vara berusad. En blåsning visar att han är helt nykter.

Vd:n Anette Schilde säger till tidningen Skärgården att hon inte vet vad som föranlett den kontrollen, men tidningen får bekräftat att larmen till polisen kom från Anette Schilde själv.

Några dagar senare diskuterar Anette Schilde personalen med en annan chef och säger: "De (besättningarna på ångfartygen) ska bort. Jag skiter i facket och vad alla säger. Jag kan betala dem. Så funkar jag." Också det finns på band.

Det nya rederiet gör entré

Det var den 15 april i år som företaget TRSM tog över driften av landstingets fartyg. Besättningarna skulle övertas, men administrationen skars ner. Nu skulle vd:n själv ha hand om bokningarna i de båda båtrestaurangerna.

När servisen efter ett tag påpekar att bokningssystemet inte fungerar så bra, att gäster som bokat inte finns med, så får de bara ovett. En får höra att hon inte ska vara "uppkäftig."

När jag intervjuar personalen på Norrskär tidigt i augusti, tycker de att företagsledningens inställning till personalen är obegriplig.

– Det konstiga är ju att bolaget förlorar på om inte bokningarna fungerar. Men istället för att åtgärda problemet, så anklagar de personalen för att ha en "attityd", säger maskinisten Jesper Werle.

Företagsledningen är också upprörd över att besättningarna bor ombord. Men jobbet kan avslutas på en avlägsen ö vid 23-tiden och båten avgå klockan sex eller sju nästa morgon. Så besättning har bott på båtarna i över hundra år.

Detta var en nyhet för den ledning som landstinget valt ut som mest lämpad att sköta skärgårdstrafiken.

Möjligheten att laga riktig mat ombord på de ibland sju dagar långa passen ska också bort enligt ledningen.

Den facklige förtroendemannen blir uppmanad att inte informera de timanställda om sina fackliga rättigheter ombord.

Övertidstimmar stryks egenhändigt av VD:n.

En servitris som arbetat i företaget i 16 år kallas till "utvecklingssamtal" där hon får reda på att ingen av hennes kolleger gillar henne.

– Vi tycker jättemycket om henne allihop, säger matrosen Jens Törnqvist. Men det är så dom jobbar, försöker slå in kilar.

Det som verkar smärta mest är ändå att de anställda aldrig tillfrågas om något, trots att många har lång erfarenhet. Ledningen ger bara order.

– Det är aldrig någon dialog om någonting, säger Daniel Estius, eldare och facklig förtroendeman.

"Ledningen är obegriplig"

Det är uppenbart att allt som hänt tärt hårt på arbetsglädjen. Kaptenen på Norrskär och flera andra är sjukskrivna. Kontroll och misstroende har varit företagets främsta arbetsredskap.

Och ledningen framstår dessutom som obegriplig.

– Båtarna är i fint skick och de avgår i tid. Vi har ju samma mål som ledningen, att gästerna ska vara mätta och belåtna och matsalarna fulla. Om vi påpekar något så är det ju för att vi vill att det ska fungera ännu bättre. De borde tycka att det är bra att vi engagerar oss i jobbet. Men de verkar inte alls glada över det.

– Kanske hoppas de kunna byta ut oss. Vi är ju dyrare än en nyanställd... Eller så ogillar de att vi håller på våra rättigheter?

– Kanske handlar det bara om att de vill kuva oss till "tystnad och lydnad", föreslår någon annan.

De sitter tysta och en stund och funderar.

– Ibland känns det faktiskt som om de är avundsjuka på att vi trivs så bra på jobbet, säger maskinisten till slut.

De andra skrattar. Men de ser ändå inte glada ut.

Den 11 augusti har så ledningen ett första "dialogmöte" med personalen. Ledningen får då veta att det inte finns något som helst förtroende kvar för dem. Och att personalen är helt enig om det.

Situationen har blivit helt ohållbar.

Dagen efter meddelas att ledningen avgår och att majoritets-

Efter polisrazzian tog sig vice vd Paul Ekwall in i en av manskapets hytter. Detta har han inte rätt till då de är att betrakta som tillfälliga hem och han är nu anmäld för hemfridsbrott av SEKO Sjöfolk. Endast befälhavaren har rätt till inspektion och då bara om synnerliga skäl föreligger.

I hytten passade Paul Ekwall på att riva ner besättningsmannens dekal, som var Röda Lanternan.

RÖTT har tidigare berättat om SEKO Sjöfolks strejk i skärgården, då man försvarade sina tarifflöner. Den innebär att alla har samma lön, eldare som servitris och matros. Bara

antal år som anställd gör skillnad. Systemet gör att det blir helt jämställda löner. Av de fast anställda på fartygen är hundra procent fackligt anslutna.

Sommaren 2013 återbildades också Röda Lanternan, en socialistisk sjömansförening som står nära Vänsterpartiet.

Jobbet på en skärgårdsbåt handlar om att sköta om och underhålla båtarna och sjömanskap, men också om att ta hand om passagerare och gäster. Ett omväxlande och ansvarsfullt arbete som många trivs med. Leif Runefalk, maskinist på Storskär, visar här den vackra maskinen.

ägaren i TRSM, Gotlandsbolaget, tar över. En ny ledning är utsedd.

– Att vi vann den här striden beror naturligtvis på gemenskap och sammanhållning. Gotlandsbolaget var medvetna om allvaret. Vi talade med en röst och den var så tydlig att det räckte med ett enda möte för att Gotlandsbolaget skulle avsluta skräckväldet, säger Daniel Estius.

Chang Strömberg, ombudsman på SEKO Sjöfolk kommenterar också:

– Avgången var väntad och bara en tidsfråga. Enligt vår uppfattning var de inkompetenta att driva ett rederi och att ha hand om en personal på 150 personer.

– Vi var lika oroliga då upphandlingen pågick, just eftersom de saknade erfarenhet. Den enda som hade det, var den operativa chefen Kent Dahlberg, men han fick sparken av sina delägarkolleger.

Chang Strömberg berättar vidare att just Kent Dahlberg stämt parterna i aktieöverlåtelsen (alltså för försäljningen av aktierna till Gotlandsbolaget) bland annat för att de inte följt

aktieägaravtalet om hembud. Bolagsverket har därför meddelat att de inte registrerar några ändringar av bolagets styrelse innan Tingsrätten meddelat dom. Detta kan medföra problem för Gotlandsbolaget. För trots att de utsett en styrelseordförande, så sitter idag formellt sett endast Anette Schilde och Paul Ekwall, i TRSM:s styrelse (de som alltså avgått) tillsammans med två arbetstagarrepresentanter. De senare fick plats i styrelsen först när facket hotat om skadestånd för lagbrott.

Idag finns också ett överklagande av landstingets upphandling från det *förra* rederiet som menar att det var oriktigt att ge trafikuppdraget till TRSM.

En dom vad gäller den saken kommer förmodligen nu i september i Kammarrätten. Domen kan då överklagas av båda parter till Hovrätten.

Möjligheten för nuvarande bolag att bedriva verksamheten framöver verkar minst sagt oklar. Måttlig eller dålig sikt råder, som det brukar heta i Sjörapporten. TV-serien Rederiet kan i vilket fall här få en mängd uppslag för en ny säsong.

TEXT & FOTO: **LOSITA GARCIA**

forts. nästa sida! ▶

Varken teknisk eller nautisk kompetens finns kvar hos trafikförvaltningen i Stockholms läns landsting. Hur ska de då veta vad de ska upphandla, kan man fråga sig? Daniel Estius, matros & eldare

Upphandling till varje pris?

I november 2015 kom beslutet om vilka bolag som vunnit upphandlingen av skärgårdstrafiken i Stockholm. En förvånad omvärld tog då emot beskedet att det helt nystartade bussbolaget TRSM Group 1, med endast en busslinje, tog hem de två största trafikområdena.

Bussbolaget har nu kastat in handduken efter en sällsynt turbulent historia. Bolaget meddelade den 2 mars 2016 att: "Verksamheten upphör idag. Medarbetarna inom Air Shuttle har varslats. Totalt berörs cirka 50 anställda av avvecklingen."

Så var det med det. Ågarna hade fått korn på en mycket bättre affär.

Chansen gavs då de borgerliga partierna ville ha en mer "dynamisk utveckling" av skärgårdstrafiken. Något nytt och piggare än avläggarna till Waxholmsbolaget måste in.

Att de båda som sitter i styrelsen i i TRSM Group inte hade någon större erfarenhet av sjötrafik var inte något hinder.

Inte heller att bolaget till en början inte kunde presentera en bankgaranti för personals inestående löner. (När 51 procent av aktierna såldes till Gotlandsbolaget var det antagligen för att få någon ekonomi att visa upp.)

Nej, man ville så gärna ge uppdraget till detta bussbolag att landstinget till slut använde sig av direktupphandling, vilket är emot reglerna.

Hur kan Landstinget som ska ansvara för stockholmarnas 17 skärgårdsfartyg och cirka 150 anställda, upphandla ett företag med så tveksam bakgrund?

– Politikernas plan verkar ha varit att skrota Waxholmsbolaget (ett bolag styrt mer direkt av landstinget). Det är nu gjort, Waxholmsbolaget är idag bara ett varumärke utan innehåll. Varken teknisk eller nautisk kompetens finns kvar hos trafikförvaltningen i Stockholms läns landsting. Hur ska de då veta vad de ska upphandla kan man fråga sig?, säger Daniel Estius.

Det händer hela tiden

Väl fungerande offentlig verksamhet ska till varje pris ut på marknaden och till stora kostnader. Varför? Det är EU-regler och Lagen om offentlig upphandling som styr. Tanken är att det ska bli billigare och bättre än om det drivs av stat, landsting och kommun. Men blir det verkligen det?

Upphandlingar är långa och dyra processer. Sedan ska verksamheterna kontrolleras (vilket också ska bekostas med offentliga medel). Ändå lyckas man inte.

Nyss upphandlades ett företag för att reparera Södertäljebrom, trots att en av delägarna stod åtalad av Stockholms Stad under själva upphandlingen. Åtalet gällde förskingring med hjälp av falska fakturor på drygt

24 miljoner. Fyra personer dömdes men mannen ifråga frikändes i brist på bevis. Nu fick han "bara" fängelse och näringsförbud i tre år för skattebrott. Ändå får hans bolag ett kontrakt av Trafikverket, värt 47 miljoner. Ändå anses han kabal att leda reparationsarbetet av denna viktiga bro.

Nu uppstår istället en dyrbar försening, då en av bolagets underleverantörer blir fockad för undermåligt svetsarbete. Bristerna gällde den bärande balk som ska hålla bron uppe. Förseningen kan orsaka stora kostnader för hela regionen. Trots det anser Trafikverket att huvudentreprenören skött sitt arbete bra.

Men är det inte just huvudentreprenören som upphandlat och som ansvarar för att underentreprenören kan sitt jobb? (I detta fall ett bolag startat först 2015 och utan ens bokslut.)

Men kanske var de billigast?

Det verkar vara en oundviklig följd av systemet att de som upphandlar vill försvara sin upphandling. De som företräder oss, och godkänner, vill självklart inte erkänna när fel har begåtts.

Systemfelet åtgärdas därför inte och kan kanske inte heller alltid det. Med total kontroll skulle upphandlingarna förmodligen bli orimligt dyra. Så det hela upprepas om och om igen.

För det är både rejäla företag och rena lycksökare som dras

till den stora lukrativa kaka som heter stat, landsting och kommuner. RÖTT har tidigare berättat om hur offentliga upphandlingar i praktiken understödjer kriminella och/eller ojusta företag. Företag som inte betalar schyssta löner, eller skatt är naturligtvis billigare – och blir då lättare upphandlade. Men eftersom stat, kommun och landsting förstått att det kan vara något skumt om företagen är snorbilliga, så har även de kriminella lärt sig det. Nu kan anbudsen se bättre ut, men det betyder ju inte att pengarna går till löner och skatt. För att säkerställa det behövs väldigt mycket kontroll. Något som våra myndigheter har svårt att hinna med eller som är för kostsamma.

Inte råd att kolla

I Trafikverkets fall (Södertäljebrom) hade man därför som policy att inte kolla minoritetsägare. Så trots att mannen med näringsförbud ägde 49,9 procent, slank han igenom.

När det blir fel vet vi i alla fall vilka som får betala notan: det är ju skattepengar från början till slut.

Betalare är också de medarbetare som ingår i upphandlingarna eller som blir arbetslösa på grund av dem, de som kan ha jobbat med verksamheten i tio, tjugo eller trettio år, men som i vilket fall aldrig tillfrågas.

Losita Garcia

Colourbox

"14, 17 och 84. Det är provresultaten jag fick efter att ha smutstestat spolknapp, handfat och handtag på toaletten på Stockholms Centralstation.

1105, 171 och 113. Det är provresultaten efter att ha topsat droppställning, larmknapp och sängbord på en helt vanlig akutvårdsavdelning på Södersjukhuset."

Detta avslöjade medicinreportern Anna Bäsén i Expressen förra året efter att ha wallraffat som städare på Södersjukhuset i Stockholm. (Värderna ska helst ligga under 50.) En i raden av skitavslöjanden som inte lett till något, eftersom billigast städning oftast vinner i upphandlingar.

Den undermåliga städningen på just Södersjukhuset sköttes då av Miab/NCA Facility Services AB, som på fem år gett de båda huvudägarna en aktieutdelning på sammanlagt 21,5 miljoner kronor. Plus lön givetvis. 2014 var det cirka en mille vardera.

Under ungefär samma tid har städföretaget Hemfrid tagit emot mer än en halv miljard (!) kronor i RUT-skattepengar. 90 procent av vinsten går till ägarna.

Bara RÖTT:s egen utredare har dock ett helt nytt, vinnande koncept: *Vi slutar understödja städningen av (oftast välbärgades) hem med RUT-pengar och slutar att upphandla städbolag. Istället kan skattepengarna gå till att anställa städare direkt i den offentliga verksamheten! Tamtam! Med schyssta löner och tid att städa.*

Källa: Expressen, Kommunalarbetaren, Alla bolag.

M:s ex-ministrar ratar egna "arbetslinjen"

De kvalar snarare in på bidragslinjen. Fredrik Reinfeldt har tagit ut avgångsvederlag på 156 000 kronor i månaden, samtidigt som hans nystartade företag går med stor vinst. Lena Adelsohn Liljeroth, fd kulturminister, har levtt på bidrag sedan hon avgick 2014. Första året 124 000 kr/mån och därefter 61 300 kr/månaden.

– Att vid 60 komma tillbaka som journalist, vilket är mitt yrke, är svårt, särskilt för en politiker.

Så lät det dock inte 2010, när inkomstgarantin för kulturarbetare togs bort. Då sa hon så här:

"Det är ju bättre att man arbetar än att man inte arbetar – om det inte finns någon efterfrågan är det ju bättre att ta något annat jobb än att gå på a-kassa". Enligt Lena själv är det alltså dags för Lena att snarast leva upp till arbetslinjen och leta upp "något annat jobb".

V tog Pride-initiativ

Rissne är en stadsdel i Sundbyberg med arbetarklassbefolkning, många med utländsk bakgrund.

Staden anställer varje år ungdomar som sommarjobbare. Några tjejer fick i uppgift att göra centrum snyggare och valde att måla om bänkarna på temat "allas lika värde". En i regnbågsfärger.

Redan samma natt eldades bänken och sprejades "inget Pride i Rissne".

Morgonen efter var V:are ute och delade flygblad.

– Jag lade också upp ett "Rissne Pride"-event på Facebook, berättar Jesper Wiklund som är gruppleadare för V.

Det visade sig att det var många som var förbannade. Flera ville också hjälpa till med själva Priden.

– Och det blev en lyckad Pride. Det var hundratals som fikade på ängen, dansade, hejade på dem som målade om eller diskuterade med de ungdomar som både nyfiket och kaxigt ifrågasatte Pride. Nätverk kom samman och stärktes.

– Homo- och transfobi finns överallt, men i Rissne sa folk ifrån, säger Jesper Wiklund nöjt.

V krävde koll

V fick igenom 25 miljoner per år till fler poliskontroller av lastbilstransporter i höstens budgetförhandlingar.

Idag följs ofta inte regler.

– Det här betyder att seriösa åkerier konkurreras ut, att lönerna dumpas eller att chaufförer utnyttjas på svenska vägar. Det är dags att göra nånting åt det, säger Jonas Sjöstedt.

Nättrrolleri

"Många som blir utsatta vågar inte längre säga sin mening. Detta vet näthattarna. De har satt dreven i system", skriver Oisín Cantwell i Aftonbladet

Bara RÖTT håller med.

Till och med goda nyheter är numera förkastliga enligt nättrullen. Om fattiga barn får en bättre sommar tack vare ett sommarlovsstöd så hörs omedelbart ett gnyende från nätets sandlåda:

- Men JAAAAAG då???

Genast dyker trollen upp likt avundsjuka femåringar. Genast ställs olika behövande grupper emot varandra. Fattigpensionärer mot barn, sjukskrivna mot arbetslösa, arbetslösa mot flyktingar. Aldrig pekar fingret uppåt.

Nej, sparka nedåt och splittra är nättrullens sluga och trista melodi, ofta med SD som dold låtskrivare och dirigent.

Allianskrycka?

–Jag håller på att ställa om från lång tid i politiken till att klara mig på egna ben. Min ambition är att när det har gått ett år efter det att jag lämnade politiken så ska jag klara mig på egna ben, sa Göran Hägglund, Kd:s tidigare partiledare.

Nu har han fyra jobb, bland annat sitter han i vårdjätten Aleris styrelse, men tar **ändå ut hela** statsrådspensionen, över 60 000 månaden.

De borgerliga jobbar nu hårt för "lägre trösklar". 14 000 kr i månaden i lägstalön tycker de är rimligt, trots att de själva har svårt att klara sig på 60 000 kronor och egna ben. /Alliansfritt

Colourbox

Karin Rågsjö är arbetarungen från Gubbängen, som blev socionom och senare aktiv i Vänsterpartiet. Nu jobbar hon framför allt med social omsorg och vårdfrågor i riksdagen.

Intervjun

Karin Rågsjö ger aldrig upp

I riksdagen slåss hon
för en bättre och mer jämlik vård
och för en välfärd utan vinstuttag.

Ett stopp för välfärdsbolagens vinster är en av höstens stora frågor i riksdagen. Och Karin Rågsjö har märkt att till och med vissa liberaler och centerpartister börjar förstå att dagens situation är orimlig.

Karin Rågsjö har alltid varit politiskt intresserad. Men det dröjde innan hon trädde in i partipolitiken och blev heltidspolitiker.

Hennes hjärtefrågor i riksdagen handlar om social omsorg, vårdfrågor och den tilltagande privatiseringen inom välfärden. Inte speciellt märkliga val av områden, eftersom hon är socionom och genom åren arbetat med stora informationskampanjer kring folkhälsofrågor.

– Jag har alltid varit socialist. Mina föräldrar var arbetare och sossar, så det handlade mycket om Olof Palme under uppväxten. Den tidens socialdemokrati liknar dagens vänsterparti, säger Karin Rågsjö.

Mycket har förändrats

Det är inte bara vänstern och socialdemokratin som förändrats. Mycket har hänt i samhället under Karins resa från Gubbängen på 1970-talet till lägenheten här på Kungsholmen och riksdagsarbetet. Många har liksom hon fått det bättre. Men klassklyftorna har också vidgats. Orättvisorna tilltagit. Bebyggelsen där hon växte upp var blandad med hyreshus, små bostadsrätter, villor och radhus.

– I skolan i Gubbängen mötte jag läkares dotter och den arbetslösa mammans son. Det var en mycket jämlik skola, minns hon.

Gymnasiet upplevde hon som en skola designad för att vara jämlik, långt från dagens skola som allt mer formats för barn från akademiker- och medelklasshem. Med höga betyg kom hon direkt in på Socialhögskolan. Hon och en studiekamrat från Gävle var betydligt yngre än alla andra.

– Vi sågs nog lite som lollar – som lite halvknäppa. Vi revolverade genom att sminka oss och bära högklackat. Vi två slet med alla grupparbetsuppgifter, sedan alla trettioåringar smitit iväg. Efter något år fick jag nog och reste istället till Paris.

Arbetade som fältassistent

Men efter några månader så återvände hon, tog sin examen och fick jobb som fältassistent och började arbeta med ungdomar i Solna. Nu kände hon att hon trots allt hamnat rätt. Det var så här socialt arbete skulle bedrivas.

Det här var en tid då den offentliga sektorn växte snabbt. Mycket hade ännu inte funnit sina former och mycket ifrågasattes – på gott och ont. Karin sökte jobb som behandlingsassistent på ett skolhem. Trots ringa erfarenhet blev hon till sin förvåning anställd som biträdande föreståndare och hamnade i ett riktigt getingbo av konflikter. Så svårlösta att landstinget till slut lade ner verksamheten.

– I protest brände all personal sina arbetsintyg på gården! minns Karin Rågsjö.

I mitten av 1980-talet började hon arbeta på Serafen, som var Sveriges första mottagning för hiv-smittade missbrukare. Arbetet var på kvälls- och nattetid, men på den här tiden fanns kommunala resurser. En barnskötare passade hennes son i hemmet när hon arbetade. Under några år pas- ▶

"Jag har alltid varit socialist. Mina föräldrar var arbetare och sossar..."

serade en stor del av Stockholms missbrukare mottagningen.

– Jag fick många personliga kontakter som gärna ville prata när jag var ute på stan. Visst var de missbrukare, hade hiv och många var prostituerade; men de var inte så stigmatiserade som i dag – och de hade lägenheter. Ingen var hemlös. De hade självaktning.

Missbrukare i samma ålder i dag har sjunkit betydligt djupare in i sitt missbruk. I dag satsas mindre resurser och pengar på behandling och det råder en annan syn på missbrukare. Hon menar att även vänstern har skäl att vara självkritisk. Nollvisioner, kriminalisering och hårda, ofta kränkande nypor – som Hasselametoden – drevs fram av delar av vänstern. Moral sågs som viktigare än vetenskap.

– Även jag förordade hårdare tag på den tiden. Men i riksdagen märks att en förändring är på gång.

– Allt fler inser att repression och straff misslyckas.

Ett exempel på den förändrade narkotikapolitiken är att folkhälsominister Gabriel Wikström nu vill avskaffa kommunernas veto mot sprututbytesprogram. Karin Rågsjö's erfarenhet är att man i Stockholm genom sprututbytesprogrammet lyckats nå många missbrukare och kunnat erbjuda vård och behandling.

Efter att ha utbildat sig i kommunikation och marknadsföring hamnade Karin Rågsjö via Socialstyrelsen på Folkhälsoinstitutet och arbetade med många stora folkhälsokampanjer. Hon var ännu inte med i Vänsterpartiet då hon av partiet rekryterades till arbetet som politisk tjänsteman i stadshuset i Stockholm, för att arbeta med folkhälsofrågor.

– Jobbet och människorna var fantastiska! Men inte arbetsförhållandena. Människor kan vara duktiga politiker men dåliga arbetsledare. Det var mycket hårt arbete och människor som

**"Till och med
vissa centerpartister
och liberaler
börjar tveka."**

brände ut sig. Men jag lärde mig det politiska hantverket och gick med i partiet.

Viktigt för politiker att ha ett yrke

Hon återvände till arbetet på Folkhälsoinstitutet. Hennes råd till yngre medlemmar i alla partier är att se till att de har ett yrke att falla tillbaka på. Politiskt arbete är inget yrke utan ett förtroendeuppdrag.

I det politiska arbetet i Stockholms stadshus var hon med under en tid när en stor del av den gemensamma välfärden såldes ut och privatiserades.

Hon beskriver de stora vinstuttagen som perversa, att det är orimligt att några få ska kunna sko sig på pengar som borde gå till verksamhet. Men det är inte bara vinsterna som är problemet. Ett kanske ännu större problem är att politikerna helt har

tappat möjlighet att styra samhällsutvecklingen. Vilken typ av hemtjänst ska finnas? Var ska skolor och vårdcentraler ligga? Vem ska få tillgång till olika samhällstjänster? Detta menar hon har överlämnats till marknaden att bestämma.

– Det har funnits en väldig tilltro till marknaden. Men även här börjar man komma till vägs ände. Till och med vissa centerpartister och liberaler börjar tveka. Det kommer allt fler utredningar och studier som visar att något måste göras, inte minst mot fragmentiseringen av vården.

Det är inte bara vinsterna i välfärdsbolagen som kostar, även politikernas oförmåga att styra verksamheten innebär många förlorade skattekronor.

– Hur effektivt är det med massor av små vårdcentraler i Stockholms innerstad? När jag nyligen var förkyld och fick en ögoninflammation fanns ingen vårdcentral med både öron- och

– Alla pengar har bundits upp i avtal med en mängd vårdgivare. Politikerna styr inte längre.

ögonläkare. Jag fick besöka tre olika läkare på olika vårdcentraler för att få hjälp.

Hon menar att Stockholm leder denna utveckling. Där är det allra värst.

– Alla pengar har bundits upp i avtal med en mängd vårdgivare. Politikerna styr inte längre. Ingen skugga ska falla på de läkare som öppnar vårdcentraler i innerstaden och utnyttjar de möjligheter som politikerna gett dem. Marknaden är bara intresserad av en sak och det är att tjäna pengar.

Strax efter valet gjorde Vänsterpartiet upp med regeringen om att skattepengar till skolor, vård och omsorg inte längre skulle kunna plockas ut som företagsvinster (se faktaruta nedan). Direktiven var tydliga och i mars 2015 tillsatte regeringen Ilmar Reepalu att utreda frågan. Hans uppdrag blev att senast den 1 november i år presentera ett förslag. Men det som utredaren låtit undslippa sig under sommaren talar knappast för något skarpt vinstförbud, utan främst om vissa begränsningar.

I en intervju i tidningen Sydsvenskan säger han att företagen både bör få en riskpremie på insatt kapital och marknadsmässig avkastning på verksamheten.

Den åsikten ryms inte i överenskommelsen eller direktiven till utredningen, så hur Reepalu kommit fram till den slutsatsen återstår att se.

I riksdagen verkar det idag inte finnas en majoritet för

vinstbegränsningar av vare sig den ena eller andra sorten.

– Men oberoende om vinstbegränsningarna ser ut att gå igenom i riksdagen eller inte, så utgår jag ifrån att socialdemokraterna håller det vi kommit överens om i vinstuppgörelsen och tar fram skarpa förslag. Sedan återstår att se om de borgliga partierna verkligen vill gå emot sina egna väljare i den här frågan, säger Karin Rågsjö.

I riksdagen upplever hon att allt fler börjar fundera på om det verkligen är rimligt att företag ska kunna öppna skolor och vårdföretag där de själva önskar. Att det är orimligt att så många vårdcentraler öppnat i Stockholms innerstad utan att motsvarande etableringar skett i ytterområdena.

Hon har inte gett upp. Hon tror att fakta om sakernas tillstånd till slut måste få genomslag. Likvärdigheten och kunskaperna har minskat under åren av privatiseringar i skolan. Inte heller inom vård och omsorg har marknadsanpassningen löst några problem.

– Högern anklagar oss i vänstern för att vara ideologistyrda. Men det är ju högern som fullständigt hamnat i marknadens klor och som trots uteblivna eller försämrade resultat fortsätter att framhärda att marknaden kan lösa problemen.

TEXT OCH FOTO: HASSE HEDSTRÖM

I skrivande stund (31 aug.) har delar av utredningen diskuterats i media. Men utredningen i sin helhet har ännu inte lagts fram. Följ utvecklingen på www.vansterpartiet.se och partiets Facebooksida.

Risk att utredaren Reepalu inte föreslår något skarpt vinstförbud.

Så här ser uppgörelsen ut om vinstuttagen i välfärden

I uppgörelsen mellan regeringen och Vänsterpartiet står det:

Skattemedel ska användas enbart till den verksamhet de är avsedda för. Förutsättningen för att privata aktörer ska få verka inom välfärdssektorn ska vara att syftet med verksamheten är att tillhandahålla utbildning, vård eller omsorg av god kvalitet, inte att dela ut vinst till ägarna eller

på annat sätt föra ut överskott ur verksamheten. Bolag som är verksamma i välfärden ska kunna påvisa att de inte drivs med vinstintresse för att kunna få ta del av offentliga medel. Eventuella överskott ska som huvudregel investeras i den verksamhet där de uppstått. Nya regler kring hur offentliga anslag får användas inom välfärden ska starkt begränsa möjligheterna att

göra vinst, även vid försäljning. Det ska utredas om bolag som är verksamma i välfärden ska tillståndsprövas utifrån ett regelverk med ovan beskrivna innebörd innan de får vara verksamma. Uppföljning skall ske av att skattemedlen enbart används för avsedd verksamhet och att reglerna inte kringgås i syfte att tillgodose ägarnas ekonomiska intressen. Det nya regelverket

ska gälla såväl befintliga som nya utförare.

Privat insatt kapital och låg ränta på detsamma behöver inte återinvesteras. Om ägare till verksamheter fortsätter att av skattemedlen ta ut stora vinster, trots de nya regler som aviseras i denna överenskommelse, är vi beredda att gå vidare med ytterligare åtgärder.

HH

"Det här förslaget är en fortsättning på den skamliga överenskommelsen mellan EU och Turkiet, där flyktingar skeppas runt och tredje länder anlitas som gränsvakter. I kommissionens värld handlar vidarebosättning inte längre om att ge flyktingar skydd. Det handlar om gräns- och migrationskontroll. Det är ett förslag som urholkar internationell asylrätt och som för oss ännu längre bort från våra internationella och solidariska åtaganden."

Europaparlamentariker Malin Björk
om EU-kommissionens förslag om vidarebosättning av kvotflyktingar.

Detta är ett av flera förslag till en EU-gemensam flyktingpolitik.
Enligt ett annat av förslagen ska inga permanenta uppehållstillstånd längre ges.
Länder utanför EU uppmanas också stoppa flyktingar från att nå Europa.
Läs mer på eu.vansterpartiet.se

Bilden av den ryske poeten Majakovskij förstärks av Themptanders grafiska tillägg, de röda ögonen, hatten bland molnen osv. Den blodröda halsduken är egentligen en bild av lingonsylt! Det grafiska uttrycket påminner om Majakovskijs sätt att skriva. Dramatiskt och känslomässigt.

Välkommen till

Galleri V!

Christer Themptander pekar på den bild som blivit mest spidd utomlands. Amerikas ursprungsbefolkning "fängslad" i USA:s flagga.

När han en tid arbetade i USA och Kanada, fick han plötsligt se sin affisch på TV-nyheterna. Det var den radikala indianrörelsen AIM, som bar den som plakat i en protestdemonstration vid Wounded Knee. – Det kändes stort att se indianerna demonstrera och bära på min bild, säger Themptander.

Vänsterpartiets partiförening Birka-Vasa har en egen partilokal. Den ligger ganska nära Odenplan och inköptes på den tiden det var möjligt att köpa en lokal i Stockholms innerstad. Som så många andra partilokaler hade den med tiden chanserat. I hörnen samlades papper, böcker och allmän bråte.

– När jag första gången klev in i lokalen för sex år sedan, var det som att komma in i det förgångna, minns Marion Sundqvist, numera kulturanvarig i föreningen. Inget verkade ha hänt de senaste 50 åren.

Där hölls partiets möten, och det var ungefär samma personer som dök upp varje gång.

Men så en dag bestämde sig styrelsen för att det krävdes en uppfräschning. De städade och kastade och röjde. De målade det stora rummet mot gatan alldeles vitt.

– Plötsligt hade vi fått ett galleri, berättar Marion. Det måste användas till något! Sagt och gjort; i närheten fanns Christer Themptander, legendarisk affischmakare åt vänstern sedan 60-talet. Snart var utställningen ett faktum och portarna och Galleri V öppnades mot omvärlden. Ut mot

gatan rullades en återvunnen röd matta. De fick lokaltidningen Mitt-i att göra ett stort reportage med Christer. Första dagen kom cirka 150 personer. Det var medlemmar som inte besökt lokalen på 20 år, det var nya medlemmar, det var grannar och det var folk som bara hörde sorlet och tittade in, berättar hon. Sammanlagt hölls fyra öppna visningar. Det var helt enkelt ett lyckosamt sätt att bredda verksamheten. Det ska bli spännande att se vad Birka-Vasa hittar på i framtiden.

Själva utställningen bestod av affischer från de tidiga 60-talet, fram till nutida projekt och jag frågar Christer Themptander vad han vill med sin konst.

– Det är väl att vara med i ett slags samtal om vad som händer i samhället. Med tanke på hur mycket reklam och propaganda som görs visuellt för att det ska drabba oss, så tycker jag att det visuella är jätteviktigt. Där vill jag vara en slags motröst.

– Det är ofta en fråga jag ställer i mina bilder, det är ett stort frågetecken och så vill jag att de som tittar på mina bilder ska förvandla det till ett utropstecken.

– Men jag vill inte trycka in nå'n sanning och det är därför jag använder så mycket humor, för med humor kan man ►

**Indianerna
demonstrerade
bärande på
Christers
bild.**

Christer Themptander använder ofta grova raster och slätar ogärna ut ytan.

driva en fråga mycket, mycket längre än om man är så där gravallvarlig. Det räcker med att andra är det, säger han och skrattar.

– Bildspråket är lite mångtydigt också. Att man kan tolka bilder på så många sätt tyckte jag var jobbigt i början, nu tycker jag snarare att det är en styrka. Den som tittar på bilden kan få in mer av sina egna erfarenheter och då kan man vända sig till flera också. Det blir inte bara propaganda, som folk skulle säga om en mer endimensionell bild, den kan väcka fler frågor och fler svar också.

– Jag har ju hållit på sedan slutet av 60-talet och haft med mig en slags grundhumor som fortfarande spelar roll. Jag tror den gjort att många har tagit till sig mitt budskap. Bilderna har aldrig kunnat stängas in i en viss fälla.

Christer Themptander började i det lilla med sina collage, och så småningom tyckte folk att han borde gå ut bredare med sina bilder och självförtroendet växte.

– Så jag kontaktade olika vänstertidningar. Satirtidningen Puss kom senare, när jag kände att jag hittat mig själv och ett gäng som jag passade in i. Då på 60-70-talet hade vänstern också så många bokcaféer och där kunde jag sälja vykort, affischer.

– Jag har också gjort en hel del formgivning. Det var en radikal tidsålder, då även de stora bokförlagen gav ut radikala böcker och jag fick göra många bokomslag. Även stora tidningarna som DN och Aftonbladet var betydligt tuffare vad gäller

Bakom Marion Sundqvist ses Christer Themptanders serie med "kontaktannonser."

bilder. Nu för tiden vågar de vara ganska radikala när det gäller text, men man är inte lika fräck när det gäller bilder, tycker han.

Du har också gjort en hel del till partiet?

– Ja, det har jag gjort sen 70-talet. Ganska flitigt till Ny dag och även flera valaffischer. Det var en tid då partiet tyckte att det var viktigt och en styrka att vara lite avvikande i bildsynen. Då var kulturarbetare mycket mer involverade i valkampanjer. Bland annat fanns en teaterbåt som åkte runt kusterna, med utställningar, teaterföreställningar och annat.

– Valaffischerna blev omtalade, man tyckte att Vänsterpartiet utmärkte sig för att partiet vågade ha en unik röst.

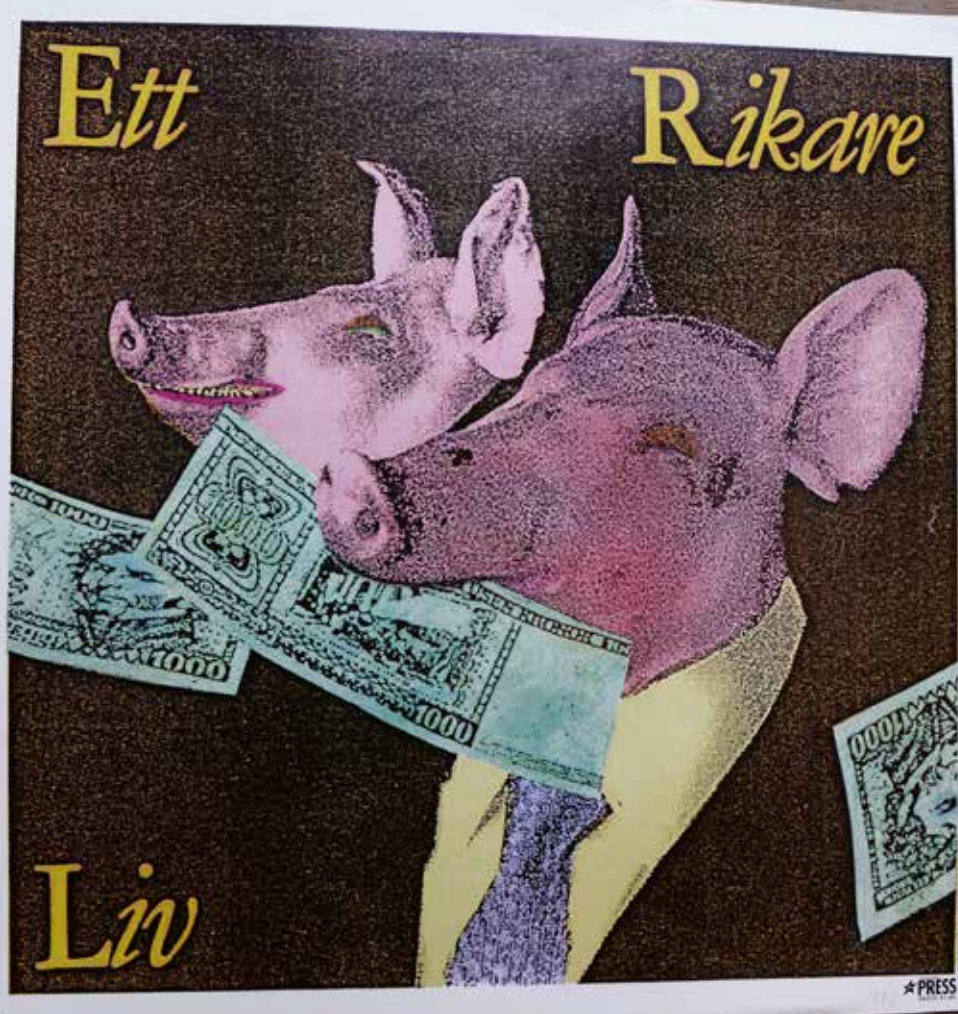
Christer Themptanders uppfattning är att partiet senare inte varit lika intresserade av sina kulturarbetare.

Men många är rädda för att ställa upp idag, invänder jag.

Themptander tycker att Vänsterpartiet ändå borde försöka mer. Han tror att det finns många kulturarbetare som vill stödja partiet mer aktivt.

Skalpell och urklipp

Christer Themptander började med att skära ut bilder ur tidningar med skalpell, för att skapa sina collage. Det var krångligt av flera skäl. Efter det dök reprokameran upp, som var så stor att man kunde gå in i bakstycket. Senare kom kopiatorerna.

I höst kommer vi troligtvis att visa foton från Ship to Gaza och ha en kulturkväll kring detta, berättar Marion.

Christer fick inspiration till affischen 1992 av en då aktuell bankslogan. Mycket senare såg han amerikanska proteströrelser använda liknande bilder på Wall Street.

– Nu har de nästan blivit för bra, säger Christer. Nu kan man inte längre åstadkomma misspass eller byta ut varje färgpatron för sig.

Förr kände han sig som en ödla från forntiden, men idag tycker han att det finns en styrka både i den gamla och den nya tekniken. Han arbetar fortfarande med sina kopiatorer och har inte gått över till dator.

Jag säger att jag tycker det typiska för hans konst är det grafiska, att man ser raster och korn, ofta väldigt tydligt.

– Jag gillar att det är lite rasslande, säger han. Och att det är nästan flyktigt. Läger man ett raster på någonting, så känns det nästan som om bilden kan komma att upplösas ännu mer. Det blir en dramatik i mönstret också som man kan använda sig av.

Hade inga förebilder

Själv hade han ingen aning om att han tillhörde en tradition. Det var först när han upptäckte tysken, anti-nazisten och konstnären John Heartfield som han insåg det.

– Han hade väl upptäckt samma sak som jag, att man kan ta fragment ur verkligheten och vara sin egen scenograf. Jag började gå tillbaka till tyska och ryska konstnärer och lät mig inspireras.

Där kom Majakovskij in i bilden. En renässansmänniska, grafiker, dramatiker, en poet som var fräck och upprorisk.

Idag ser Christer inte så mycket av det fräcka och upproriska i svensk bildkonst. Serier bygger mer på texter än på bilder, tycker han. Många bilder är också lika. Det är kanske ett fenomen idag, att man ska ha en egen stil som ska märkas tydligt?

– Fast många tycker att de känner igen mig också i allt jag gör, säger han och skrattar.

Återvinner pryglar

Sommartid vistas Christer på landet i Dalarna, där han gör tredimensionella objekt av allt möjligt som folk slänger, det är också en samtidskommentar fast i mer poetisk form. Det kan vara suddigummin, lampor eller krattor. Nu ringer grannarna innan de slänger nåt.

– Du, jag ska till sopen idag, men jag kan komma förbi dig först ifall du vill ha nåt!

Det hela blir små skulpturer eller så plåtar han av dem som passar bättre på bild. Det blir märkliga tingestar, en Jesus korsfäst på utslitna tandborstar, pepparkaksgrisformar som kopulerar, en balettdansös som dansar på eggen av ett rakblad.

Annars jobbar han mer och mer med egna böcker, både mer politiska, men också barnböcker, böcker om kärlek, om hundar och även en begravningsbok. Fantasin flödar vidare.

TEXT & FOTO: LOSITA GARCIA

Läs mer och beställ på: www.themptander.just.nu

Bianca Kronlöf, Nina Haber och Elin Söderquist utgör den feministiska teatergruppen "Gruppen".

Plats på scen för kapitalismen

Brunkolsgruvor i Tyskland, vinst på skolbarn och en skrynklig pappmugg utanför ICA. Eller: unga män med slipsar som fladdrar på flygplatser, restaurangbesök i solnedgångar, någon annan som filar dina naglar för att du ska känna "Because I'm worth it"?

Bilderna av kapitalismen är minst sagt mångskiftande och i höst är det Bianca Kronlöf, Elin Söderquist och Nina Haber som låter oss se deras. Kapitalismen har huvudrollen i föreställningen *Gruppen köper sig fri!* som vrider och vänder och vill synliggöra det ekonomiska system som i så hög grad dikterar villkoren för oss alla.

– Vilka blir vi egentligen av att leva i det här kapitalistiska systemet som genomsyrar oss, som är överallt. Det har vi velat ta reda på, säger Bianca Kronlöf, när Rött träffar henne och de två andra medlemmarna i Gruppen, Elin Söderquist och Nina Haber, under en paus i repetitionerna på Kulturhuset i Stockholm.

Man kan tycka att kapitalismen redan har huvudrollen på en alldeles för stor och verklig scen. 62 människor äger lika mycket som 3,6 miljarder människor, enligt Oxfam.

Förra året uppgick antalet arbetslösa i världen till 197,1 miljoner totalt, vilket är 27 miljoner fler än vad som uppmättes 2007 före finanskrisen. Bristen på trygga jobb får människor att vända sig till den informella arbetsmarknaden, där jobben ofta saknar sociala skyddssystem och är dåligt betalda. Liksom på 30-talet har den nyliberala marknadskapitalismen drivit fram enorma sociala klyftor, massarbetslöshet och nyfattigdom. I den ökande otryggheten och rädslan inför framtiden växer också auktoritära och reaktionära högerkrafter, samtidigt som socialdemokratiska partier dragit sig allt längre högerut och vänsterpartier har fullt upp med att försöka dämpa de mest skriande effekterna av det ka-

pitalistiska system som håller på att föra mänskligheten rakt in i en återvändsgränd, inklusive en hotande klimatkatastrof.

Den alternativa berättelsen om ett samhälle där det kortsiktiga lönsamhetstänkandet är bortlyft ur ekvationen, väntar i kulisserna, men nu är det alltså den gamla kapitalismen som kläs av och ställs i strålkastarskenet. Eller som det galghumoristiskt heter i rubriken på presentationen från Gruppen: *"Äntligen får kapitalismen huvudrollen."*

Det är inget litet ämne ni griper er an? Hur kommer det sig att ni valt kapitalismen?

– Vi väljer ju gärna ämnen som vi tycker är svåra, och stora, det är också oerhört utvecklande, säger Nina Haber. Vi har en jättelång förberedelsestid, typ ett år, när vi bara sitter och läser en massa.

– Det är det här som gör oss nervösa också, att kapitalismen är så gränslöst mäktig, undflyende och genomgripande. De senaste åren har det kommit flera föreställningar om pengar och hur vi lever. Det är ett stort ansvar att säga något värdefullt. Vi försöker tackla det där ansvaret genom att avsäga oss det. Vi försöker att inte komma med svar. Men ändå vara jävligt tydliga med vad vi tycker, säger Elin.

De tre medlemmarna i Gruppen träffades när de gick Teaterhögskolan i Göteborg och fick jobba med det uppmärksammade projektet *Att gestalta kön*. Under två års tid arbetade studenter och anställda vid landets högskoleutbildningar för skådespelare och mimartister med att kartlägga, analysera och ifrågasätta de normer och

"Kapitalismen är så gränslöst mäktig, undflyende och genomgripande."

Egna projekt är viktiga

– Vi skapar vår egen plattform och gör precis det som gör oss glada och som vi är nyfikna på.

maktrelationer kring kön och genus som förmedlas i undervisningen.

I projektet medverkade studenter och lärare på teaterhögskolorna i Luleå, Malmö och Stockholm samt vid skådespelarutbildningen på Högskolan för scen och musik i Göteborg. Till projektet knöts dessutom projektledaren Gunilla Edemo, dramaturgen Kristina Hagström Ståhl och forskaren Anna Lund.

– ”Att gestalta kön” hade stor betydelse, gav gnistor till idéer som sedan ledde till frustration, som ledde till att vi tog tag i det själva, säger Bianca.

– Vi tre var väldigt engagerade och tyckte att det gick lite för långsamt. Så vi började också göra saker på fritiden som sen resulterade i föreställningar, berättar Elin. Vi var också väldigt sugna på att läsa och fördjupa oss i texter och tyckte att det var en brist i utbildningen. Så då började vi göra det själva.

– Och så var det som att vi kom på att vi var roliga, säger Nina. Att vi varken valde det själva eller fick tillfälle att göra det om vi inte själva skapade möjligheten att göra dumma, tontiga och roliga saker. Vi längtade efter att vara fäniga.

Erfarenheten av att bli starka tillsammans har gjort att de tre fortsatt arbeta på liknande sätt. Även när alla arbetar på sitt håll hörs de av och bollar idéer.

– Vi skapar vår egen plattform och gör precis det som gör oss glada och som vi är nyfikna på. Vi märker jättestor skillnad på när vi jobbar i våra egna projekt och där vi tilldelas en roll i någon annans uppsättning, säger Nina.

– Det här är vårt konstnärliga hem, tillägger Bianca.

Vad har ni läst in er på inför den här föreställningen?

– Vi har läst brett, från Zygmunt Bumann till Ayn Rand till *Så kan alla svenskar bli miljonärer*, till Nietzsche, Moliere. Det är allt från filosofiska och dramatiska texter till populärkultur, låtar, ordspråk, som vi väver ihop, säger Nina.

– Det är ett stort collage med åsikter och tankar och fragment som vi tittar på från olika håll. Olika synvinklar. Så får vi se var vi hamnar.

Vad tror ni kan vara nytt och provocerande i er föreställning?

– Kanske förhållandet mellan klass och andra förtrycksstrukturer. Jag kan bli lite frustrerad på äldre generationers vänster, som så ofta säger: men det är ändå klass som är det viktiga. Som om de alltid signalerar: glöm inte min viktiga fråga. Men vem är fattigast? Det är nästan alltid en ensamstående svart kvinna, säger Bianca.

– Hur definieras klass? säger Elin retoriskt. För oss är det omöjligt att kritisera kapitalismen utan att också ta med de andra förtrycksstrukturerna, kön, ålder, funktionshinder, etnicitet, sexuell identitet. De gamla idéerna stämmer ju inte längre, vi behöver omdefiniera. Det är bara möjligt att arbeta i en folk rörelse för ett annat ekonomiskt system om de andra förtrycksstruktuerna också är med.

– Maskulinitetsnormen gör ju att farsor inte tar hand om sina barn och gör en fattig kvinna ännu fattigare eftersom hon då inte kan utbilda sig och få ett bättre jobb utan blir kvar på en lägre status. Så patriarkatet och kapitalismen gör tillsammans en dubbel-

spiral som tvingar kvinnor neråt, säger Bianca.

– Har kvinnan dessutom en funktionsvariation så blir hon än mer utsatt. Det är som ett spindelnät där det är fler och fler axlar som trycker en nedåt. Och samma sak åt andra hållet som gör att vissa spinner iväg uppåt och hamnar på annan höjd i systemet, säger Nina.

– Många vita, västerländska män tar illa upp för att en påpekar deras överläge. De tycker det är en förölmäpning att säga ”vit, heterosexuell, medelålders man” Jamen, nu har ju du fått 17 lådor här. Vilka är det guld i och vilka är det bajs i? utbrister Bianca.

Nina tar upp begreppet ”kyriarki” som betydelsefullt för Gruppens föreställning om kapitalismen. Det är närbesläktat med intersektionalism, och handlar om kombinerade förtryckande system.

Även om olika maktordningar hänger ihop är det väl viktigt att inte glömma den materiella basen? Att en procent äger lika mycket som halva jordens befolkning är ju den fond som föreställningen utspelas emot?

Varje föreställningstillfälle kommer att spelas på teckenspråk, vara syntolkad samt ha hörsel förstärkning. Publikplatserna kan även möbleras om så att de anpassas efter hur många som kommer i rullstol, inte tvärtom. <http://kulturhusetstadsteatern.se/Teater/Fri-Scen/Pjaser/2016/Gruppen-koper-sig-fri>

"Vi testar de kapitalistiska teserna. Pro- och mottexter. Vi vill ju skapa diskussion."

Nina Haber

– Självklart är det så, säger Elin, men samtidigt är det ju mer komplicerat än så. Till exempel jag är inte en person som tillhör den enda procenten, men jag kanske tillhör de tio procenten mest privilegierade på planeten, och det ger mig ett visst ansvar. Jag kan inte bara hänvisa till den enda procenten och två mina händer. Det är 90 procent nedanför. Det är viktigt att se på sin egen position inte bara som under den enda procenten utan som en person som är positionerad över väldigt många andra och har väldigt många fördelar.

Vad kommer publiken bli arga på?

– Kanske det vi just talade om. Eller inte. Å ena sidan är vi respektfulla, å andra sidan respektlösa. Vi leker och får oss åt alla olika håll. Det är en Gruppenföreställning på scenen, med mycket olika text. Vi testar de kapitalistiska teserna. Pro- och mottexter. Vi vill ju skapa diskussion. Vi vill också lyfta fram det som är lockande och lustfyllt och svårt att avstå från i kapitalismen, säger Nina.

Vad har ni själva för förhållande till pengar och ägande?

– Jättekomplicerat, säger Elin. Jag trodde att jag skulle vara helt emot pengar och ägande, men privat har jag absolut ägandefantasier; det här är min.

– Längtan efter att resa är svår att förneka, säger Nina.

– Pengar är också trygghet, säger Bianca, det känner en av som frilansande kulturarbetare. Nu vet jag att jag kommer att ha lön i sju månader. Vilken utandning det är.

– Det så kallade "Prekariatet" är ju en växande grupp människor som kapitalet spelar med för att öka osäkerheten hos alla. Det är visstidsanställda, projektanställda, praktikanter, bemanningsanställda eller arbetslösa som inte ska veta om de kan betala hyran. Det ger insikter i systemet att leva så, en blir bättre på att avkoda hur systemet verkar, säger Bianca.

– Mitt politiska dilemma blir till när jag tycker att jag ska göra avkall på min trygghet

och min bekvämlighet. Om jag säger: nämen jag ska aldrig mer flyga i hela mitt liv, för det är dåligt för miljön. Samtidigt som jag lockas att åka nånstans som är långt bort, och inte vara fröken uttråkad som sitter här på backen.

– Systemkritiskt liv i praktiken ställer stora krav på att avstå. Var går min gräns för vad jag klarar av att avstå från? Det är sånt som vi tror publiken kommer bära med sig.

Vad har format er? Och vilken betydelse har det?

– Jag tänker att mitt yrkesval helt beror på en rätt privilegierad start, säger Elin. Ibland landar jag i att ens person knappt existerar utanför ens klassidentitet. Jag hade nog aldrig kunnat ha det här yrket utan min bakgrund. Den sociala rörligheten är nästan obefintlig.

– Jag kommer från mer arbetarklassbakgrund, säger Bianca. Min familj kommer från Finland, och deras klassbakgrund där är ju högre. Men när de flyttade till Sverige så blev den ju lägre.

– Jag har en mamma som är extremt teaterintresserad och har uppmuntrat mig, men det är svårt att prata klass rakt av. När jag pratar med min mamma som är sjuksyrra så säger hon "men jag är inte arbetarklass?!" Ja, men du jobbar natt på ett gruppboende, säger jag. Du är högskoleutbildad, men kommer att få en pension på 7000 i månaden typ.

– "Ja, men jag gillar ju teater. Jag läser ju de här böckerna". Säger hon.

– Så vad betyder klass? Nu är vi där igen.

Bianca berättar också att hon har en kusin som är rörmokare, han tjänar klart mer pengar än vad hon gör.

– Men jag har ju gått på högskola och jobbar med det här och får bli intervjuad av en tidning och sitta och tänka och så ska folk som är med i Vänsterpartiet läsa om vad jag tycker. Men min kusin han kommer ju inte att läsa den, och han känner sig inte bekväm på operan.

– Men han kan flyga på semestern, det kan inte jag.

TEXT: ÅSA MATTSSON FOTO: HASSE HEDSTRÖM

Feministisk teatergrupp

Gruppen är en feministisk teatergrupp som består av Nina Haber, Elin Söderquist och Bianca Kronlöf och som gör föreställningar utifrån teman som berör och utmanar. Gruppen använder sig av performance, genus, humor och genrebrott och har spelat i alla typer av rum; festivaler, klubbar, teatrar, radio och på gatan.

Tidigare föreställningar:

2011 sattes *Gruppen gör Fedra!* upp på Hagateatern och Pusterviksteatern, 2012 spelades *Gruppen ger skuld och skam!* på Göteborgs dramatiska teater och Folkteatern i Göteborg. Under våren 2013 spelades *Gruppen goes onda kvinnor!* på Stora Teatern i Göteborg och Teater Galeasen i Stockholm. Hösten 2013 gjordes *Gruppen och herrarna!* på Stora teatern i Göteborg samt på Södra teatern i Stockholm (vilket resulterade i Nöjesguidens Göteborgspris för bästa scenkonst 2013). *Gruppen och herrarna!* blev även en dokumentär för K-special i SVT. Senast spelades *Gruppen kartlägger den svenska teatern!* på Folkteatern i Göteborg samt på Kulturhuset stadsteatern i Stockholm 2015.

**"Jag tänker samla
alla krafter, både
inne i och utanför
parlamentet, som
står upp för en **human**
flyktingpolitik."**

Malin Björk,
Europaparlamentariker

Europeiska förenade vänstern/Nordisk grön vänster

Parlamentariska gruppen - EUROPAPARLAMENTET

GUE/NGL
www.guengl.eu

V satsar på ideologiska studier i höst

De senaste åren har Vänsterpartiet fått flera tusen nya medlemmar. Samtidigt har partiet inte på många år organiserat några grundläggande studier kring partiets ideologiska och teoretiska grunder.

Studiearbetet, den så kallade "Vänsterskolan", har fått fokusera på grundkurser för de nya medlemmarna och på att förbereda medlemmarna för valrörelser och kongressdebatter.

– Men det behövs gemensamma utgångspunkter och kunskaper även på lite djupare nivå för att så många som möjligt ska kunna diskutera och förstå varandra på ett bra sätt i en politisk rörelse, säger John Hörnquist, chef för Vänsterpartiets enhet för politikutveckling och studier.

Därför lanseras i höst bland annat socialistskolan, feministiskolan och omställningsskolan.

Studiematerial som tar upp Vänsterpartiets två grundläggande perspektiv, och partiets ekologiska förhållningssätt och klimatomställningsarbete.

– Tanken är att visa att våra teorier om världen inte bara är kuriosa, utan något vi använder som redskap för att förstå och förändra samhället. Vi skrapar inte bara på ytan, som andra partier gör, utan vår politik vill verkligen gå till botten med samhällsproblemen.

– Det som skiljer Vänsterpartiet från en del andra inom den breda vänstern är att vi inte nöjer oss med att synliggöra strukturer och orättvisor. Vi har också en politik som verkligen gör något åt dem.

– Det kan vi göra effektivare än andra eftersom vi ser att exempelvis ojämlikhet grundad i klass, kön respektive rasifiering och diskriminering av människor med ursprung i fattiga länder uppstår och återskapas på delvis olika sätt. Och de måste därför angripas på delvis olika sätt.

Bild: Colourbox

I Vänsterpartiet har insikterna och diskussionerna om hur man behöver förhålla sig till olika strukturer och maktordningar funnits länge. De ledde redan 1996 fram till att partiet blev Sveriges första feministiska parti. Utöver att det redan innan var socialistiskt.

Sedan dess har diskussionerna – senast på kongressen i maj – fortsatt och analyser och strategier utvecklats. Särskilt kring hur vi bäst kan inlemma arbetet mot miljöproblemen och rasismen i vårt övergripande politiska projekt.

Studiematerialen är inriktade på just *att förstå för att kunna förändra*.

– De utgår från partiets programtexter och ger den grund som en miljömedveten socialist, feminist och antirasist av idag behöver för att kunna orientera sig i dagspolitiken och den politiska debatten.

Viktiga marxistiska perspektiv och termer reds ut, feministisk analys av arbete och sexualitet förklaras. Och vi visar

"Att förstå för att kunna förändra"

Läs mer om hur du kan ta hem kurser och läsa själv eller hur du och din förening kan ordna en studiecirkel på www.vansterpartiet.se/resursbank/vansterskolan

hur vi kan använda de insikterna för att skapa ett så starkt och folkligt förankrat politiskt projekt som möjligt. Och det förklaras varför klimatomställningen måste vara central för det projektet.

Utöver de ideologiska studierna tas nya studiematerial om arbetstidsförkortning fram och det finns flera andra studier om allt från internfeminism till antirasistisk vänsterargumentation. Kurser och mer info: www.vansterpartiet.se/resursbank/vansterskolan